

Igazságot!

A magyar kisebbségi vasutasok ügye ma este újra a bucaresti-i országgyűlés zöld tárgyaló-asztalára került. Ezer, meg ezer régi, kipróbált erdélyi magyar vasuti hivatalnok mártírúrnái tette szavá a képviselőház országos nyilvánossága előtt Hegedűs Nándor, a Magyar Párt egyik parlamenti képviselője, hogy egy olyan méltatlanságra hívja fel a törvényhozó testület figyelmét, amely bent az országban ezer meg ezer magyar család számára kétségbeesést, külföldön pedig élénk visszataszítást eredményezett. A Magyar Párt nagytudású parlamenti képviselője hatalmas interpelláció keretében, leplezetlen szavakkal mutatott rá arra az igazságtalan és türehtelen szellemre, amely nem a szaktudást követelte meg az elbocsájtásra ítélt magyar vasutasoktól, hanem a román nyelv grammatikájának akadémikus ismeretét. S merő a szigorú vizsgabiztosok követeléseinek nem tudtak megfelelni, elparancsolták őket a hűséggel és lelkiismeretes szolgálat posztjaikról. A váltóért a deklináció hiányos tudása miatt menesztették és a forgalmi tisztnek azért kellett elhagynia nagy gyakorlatot követelő hivatali asztalát, mert a táviratkészülékek és a jelzőcsengettyük zakatolása mellett a vizsgán kiesett emlékéből egy-két történelmi évszám dátuma.

Az erdélyi és bánáti magyar vasutasok statáriális elbocsájtása ma egyet jelent a lassu éhhalálra való elítéléssel. Kötelességtudó tisztviselők, akik több évtizeden át pontosan fizették be nyugdíj-esedékességeiket, most koldusokként, lerongyolódva kóborolnak az utcákon. A Magyar Párt több ízben az ország közvéleményének általános és elfogulatlan helyeslése mellett követelt gyors segítséget és elégtételt az elbocsájtott magyar vasutasok ezrei számára. A váltakozó kormányok át is vizsgálták a vakvágányra irányított magyar vasutasok életsorsát, — aztán bekövetkezett egy-egy politikai válság, egy-egy kormányzati garnitúra-csere és — minden maradt a régi-ben! Alig másfél éve, hogy elhangzott a legutolsó ígéret az ország kormányának felelős helyéről s most ime, a közelmúltban újabb kétezer magyar vasutast bocsájtott el az államvasut a munkanélküliség kulminációjának idején. Még a betegek, a rokkantak számára sincsen irgalom, akiknek nyugdíja éppoly bizonytalan, mint a még hátralévő életük.

Joggal döböntette meg a politikai intrikák viharaihoz, vagy a kormány törvénygyártó-gépének monoton robajához szokott képviselőházat a ma esti interpelláció. A magyar párti képviselő szavaiban újra azoknak a névtelen ezreknek élettragédiája elevenedett meg a kamara ülésén, akik a szemafórkjaik, a villódzó fényű váltók és indóházak posztjain nem cselekedtek egyebet, mint a rendre és az életbiztonságra vigyáztak, — ameddig hagyták őket. Az erdélyi magyar vasutasok felsikoltó életsorsa olyan nemzeti tragédiává fejlődött: azóta, amely az ország presztizsének többet ért, mint amennyit a nyelvi grammatika népszerűsítési propagandájának használt. Erdély magyar társadalmá, amely szemtanuja a vasutas-tragédiák megdöbbentő számú megismétlődéseinek, joggal követeli végre a jelenlegi kormánytól, hogy helyrehozza mindazt, amit mások túlzó dilettantizmusa lerombolt és a magyar vasutasok ügyének megoldásával elégtételt szolgáltat úgy a megsértett igazságnak, mint a kijátszott erdélyi magyarságnak.

A király óhaja, hogy a parlament ülészaka mielőbb véget érjen

Tovább folyik a konverzió vitája — A kismalmosokra is kiterjesztik a konverziót — Iorga és Argetoianu együttes audienciája — Goga a választási törvény reformálása ellen — Az uralkodó megleghangu táviratban vette tudomásul Goga Octavian pártvezérré választását

Interpelláció a lelkészek ügyében, akik nyolc hónapja nem kaptak fizetést

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén napirenden a konverziós vita szerepelt. Radulescu nemzeti-parasztpárti az ötödik pontnál azt az indítványt terjesztette elő, hogy a falusi bírák írják össze az adósságokat és a kimutatást függesszék ki a járásbírókhoz. A hitelező innen szerezzen tudomást arról, hogy melyik adósa óhajtja igénybe venni a konverzió kedvezményét.

Valjeanu előadó nem fogadta el az indítványt. Azzal érvelt, hogy a hitelezőnek kötelessége bejelenteni követelését, ez egyszerűbb is, végül is hozzájárult ahhoz, hogy a hitelezők is jelentsek be követeléseiket, az adósok is tartozásaikat, a feleket pedig a bíróság egyszerre idézze meg.

A kismalmosok konverziója

Willer József magyarpárti azt javasolja, hogy a hitelszövetkezetek adóssaira csak akkor vonatkozzék a konverzió, ha azok bejelentik a kedvezményre vonatkozó igényeiket. Az előadó ellene van és a Kamara elveti Willernek ugy ezt az indítványát, mint azt a propositióját is, hogy ha a hitelező az előirt időn belül követelését nem jelenti be, úgy veszítse el az arra való igényét.

Goiceanu lupista előterjesztésére Argetoianu ígéretet tesz, hogy a kismalmosokra is terjesszék ki a konverziót; végül a kilencedik pont vitájánál Oromulu liberális proponálta, hogy ugyanolyan elbírálásban részesítsék a mezőgazdákat akár tíz hektár, vagy ennél kisebb a birtokuk. Nagy igazságtalanságnak tartja a megkülönböztetést.

Laár Ferenc magyarpárti képviselő a pap-ság hátralékos államsegélyének kiutalását sürgette. Nem szabadna a papokat insébeben hagyni, hiszen missziót teljesítenek és a tökéletes felkészültséghez pénz kell. Ha ezt a misz-

ziót nem teljesíthetik, a szélsőséges áramlatok prédájának van odavetve a nép. Nyolc hónapja nem kaptak fizetést a papok és hiába ígérte meg a pénzügyminiszter a fizetések kiutalását, az ígéretet nem váltotta be. A parochiak földjeinek nagyrészt kisajátították, az állam nem nézheti tétlenül a papság nyomorát.

Iorga és Argetoianu együttes audiencián jelentek meg a király előtt. A Lupta értesülése szerint a parlamenti ülészak befejezéséről volt szó az audiencián, valamint a parlament bezárásáig teljesítendő munkát tárgyalták meg. A lap szerint az uralkodónak az a kívánsága, hogy a jelenlegi ülészak mielőbb véget érjen.

Goga Octavian kihallgatáson jelentkezett az uralkodónál és állítólag a pártvezetőség a választójogi reform ellen foglal állást. Goga szerint ugyanis jelenleg nem opportunus a választási törvény megreformálása. A bucaresti-i lapok szerint Goga arra számít, hogy ő jön kormányra és ebben az esetben kényelmetlen lenne neki egy új választási rendszer.

Az uralkodó távirata Gogához

Goga Octavian, az újdonsült pártvezér a királyi kihallgatásán kívül még az uralkodónak hozzá intézett távirata folytán is az érdeklődés előterében áll. Az uralkodó ugyanis igen megleghangu sürgönyben vette tudomásul azt a körülményt, hogy Goga Octavian vette át a néppárt vezetését. Ezzel — azt mondják — a király szankcionálta Goga megválasztását. Mások — Goga ellenlábasaik — viszont azzal érvelnek, hogy az uralkodó a liberálpárt kettészakadása alkalmával is megleghangu táviratban válaszolt Bratianu Györgynek, de ez még nem jelentette azt, hogy ezzel Bratianut ismeri el a liberálpárt igazi elnökének.

Németország kedvező válasza Tardieu konföderációs tervére

Létre kell hozni Ausztria és Magyarország közeledését — Segíteni kell Románián, Jugoszlávián és Bulgárián is — Francia körök cáfolják, hogy Magyarország pénzügyi támogatásban részesül

Londonból jelentik: Az angol lapok véleménye szerint a dunai államok konföderációja kérdésében Anglia álláspontja az, hogy csak általános európai konferenciával lehet megoldani a problémát. A konferencia a deviza, valuta, aranystandard, infláció és defláció kérdéseit is kell, hogy tárgyalja.

Berlini jelentések szerint ma adták át a német választ Tardieu tervére. A német kormány leszögezi, hogy egyetért a francia állásponttal abban, hogy a dunai államokon valamilyen módon segíteni kell. A német kormány maga is ezt tette azáltal, hogy gazdasági összeköttetésbe lépett a dunai államokkal és vámengedményekkel igyekezett segíteni rajtuk. Létre kell hozni elsősorban Ausztria és Magyarország közeledését, viszont segíteni kell Románián, Jugoszlávián és Bulgárián is, ame-

lyeknek hiányzik a biztos piac. Új gazdasági területet kell megalkotni ennek érdekében. Gyors segítség kell Ausztriának, amit elsősorban azzal kell nyújtani, hogy az egyes államok kedvezményes vámtarifát biztosítsanak az osztrák importnak. Magyarországnak pedig az eddiginél is kedvezőbb feltételek mellett kell elhelyezni gabonafeleslegét.

Genfben ma folytatták a tárgyalásokat a dunai államok konföderációja ügyében. Tardieu elhalasztotta utazását, hogy a német delegációval tárgyalásokat folytathasson. Walko magyar külügyminiszter is csak a tárgyalások befejezése után utazik vissza Budapestre. A franciák hivatalosan cáfolják azt az elterjedt hírt, hogy a dunai konföderáció létrejötte után Franciaország pénzügyi támogatásban akarna részesíteni Magyarországot és Ausztriát.

Sulyos büntetéssel sújtja egy új törvényjavaslat azokat a pékeket, akik kenyérbélyegadó-kihágást követnek el

Tizenöt napos adóhátralékért bezárják a műhelyt mindaddig, amíg az adó ki nincs fizetve — Teljesen megszűnik a gabonaexport-prémium, de a lekötött mennyiség tiz napon belül leszállítható

A földművelésügyi miniszterium már elkészítette azt a módosító törvényjavaslatot, a mellyel megszünteti a gabonakivitel-prémium rendszerét, ellenben továbbra is kötelezővé teszi a kenyérbélyegadót. Az új javaslat módosítja az 1931 július 19-én életbelépett gabonatorvény nyolcadik paragrafusát és az így módosítandó törvény közzétételének napján megszűnik a gabona- és liszt-kivitel-prémium. A módosított törvény kilencedik paragrafusa úgy intézkedik, hogy azok az exportőrök, akik abban a hiszemben, hogy prémiumot fognak kapni, lekötöttek kivitelre bizonyos gabona- vagy lisztmennyiségeket, ezeket a törvény közzétételétől számított tiz napon belül leszállíthatják. Ezek után a szállítások után természetesen jár még prémium. A javaslat azonban úgy intézkedik, hogy a prémiumot a fenti mennyiségek után az exportőr csak abban az esetben kapja meg, ha a módosított törvény közzétételétől számított három napon belül a szóban lévő mennyiségeket bejelenti a megyei mezőgazdasági tanácsnak.

Érdekes a javaslatnak az az intézkedése is, amelynek értelmében a földművelésügyi miniszterium helyt adhat a pékek olyan kérelmének, hogy mellőzzék a kenyérbélyegadót és ehelyett a pékek az átlagos bélyegmennyiségnek megfelelő adót fizessenek. Ez esetben a miniszterium határozata a városban, illetve községben levő összes pékekre vonatkozik. A kenyérbélyegadót havonta kell fizetni és abban az esetben, ha valamelyik pék tizenöt napi hátralékban marad, akkor a földművelésügyi miniszteriumnak jogában áll bezáratni a pékséget mindaddig, amíg a pék kenyérbélyegadó-tartozásának teljes összegét ki nem egyenlíti.

Az otthon süttött kenyér mentes a kenyérbélyeg alól és a miniszterium a törvény végrehajtási utasításában később meghatározandó feltételek mellett mentesítheti a bélyeg alól azokat a kenyereket is, amelyeket otthon készítenek el, de a pékségben süttetnek meg.

A kislék, zsemlyék vagy bármely olyan készítmények után, amelyeknek a liszt a főalkatrésze, szintén havi kenyérbélyegadót kell fizetni. Ezt az adót évente kétszer: januárban és júliusban állapítja meg egy bizottság, amely a földművelésügyi és pénzügyminiszteriumnak egy-egy delegátusából áll. Rendkívül szigorú szankciókat tartalmaz a javaslat azokkal szemben, akik a törvény ellen vétnek. Így azok a pékek, akik bélyeg nélkül kenyeret adnak el, vagy akik az előírtól kevesebb bélyegot tesznek a kenyérré, a 25. paragrafus értelmében egytől-tízezer lejig terjedő pénzbírsággal büntetendők. Visszaesés esetén az első bírságnak a kétszerese, míg ismételt visszaesés esetén a 25. paragrafus által kiszabott büntetés négy-szerese fizetendő. A visszaesés maga után vonja a pékség bezárását, valamint annak tiztől harminc napon való eladását is. A rendkívül súlyos szankciókat tartalmazó törvényjavaslat már a napokban a parlament elé kerül.

Argetoianu kijelentette, hogy a nyugdíjak és fizetésekhez szükséges összegek sem folynak be

Az állami szállításokkal foglalkozó ipar végveszedelembbe jutott — A tartozások fizetésére egyelőre semmit sem tehet a pénzügyminiszter — Két milliárd lej értékű új kibocsájtású állami kötvénnyel fizetik az állami szállítókat

Bucurestiből jelentik: Az állami szállítóknak tegnap Dienermann bankigazgató, Mircea szenátor, Costinescu mérnök, Tolari és mások vezetésével küldöttség jelent meg Argetoianu pénzügyminiszter előtt. A küldöttség vezetői rámutattak arra, hogy az állami szállításokkal foglalkozó ipar végveszedelembbe jutott, mert az állam nem fizeti ki a teljesített szállítások díjait. Az iparnak az állam a teljesített szállítások következtében már milliárdokkal tartozik. A küldöttség részletes memorandumot nyújtott át és a szállítások kiűzetését kérték.

Argetoianu azt válaszolta a küldöttség tagjainak, hogy egyelőre semmit sem tehet, mivel az állam bevételei nem folynak be. A külfölddel most tárgyalásokat folytat és reméli, hogy ezek eredménnyel járnak. Ebben az esetben kifizethetné az állami szállításokat. A küldöttség arra is kérte a minisztert, hogy követeléseiket kezeljék június elsejéig a rendes költségvetés alapjain és az Amortizációs Pénztár útján fizessék ki. A pénzügyminiszter erre azt válaszolta, hogy a rendes költségvetés keretén belül még azok a pénzek sem folynak be, amelyek a nyugdíjak és tisztviselői fizetések részére volnának szükségesek és így a szállítók követelése csakis a rendkívüli költségvetés keretén belül kerülhetnek kifizetésre. Egyben kijelentette Argetoianu azt is, hogy abban az esetben, ha a külfölddel folytatott tárgyalásai nem járnának eredménnyel, akkor az állami számviteli törvény 160-ik szakasza értelmében állami kötvényeket fogják kibocsátani kétmilliárd lej erejéig és ezekkel fogják a követeléseket kiűzetni.

Az aradi ügyészség letartóztatta az aradmegyei „reszkető-szekta” három vezetőjét

Az állam üldözi az el nem ismert vallásfelekezetek tagjait — „Ugy élünk, mint az apostolok, egy nagy, szent közösségben” — Rejtélyes pénzküldeményeket kapnak a vallási propaganda kifejlesztésére

Három egyszerű és riadt szemű parasztember szuronyos csendőrs kíséretében került ma az aradi ügyészségre. Volt valami jámbor alázatosság bennük, amíg várták sorsuk eldőlését és szelid megnyugvással vették tudomásul, hogy az ügyészség vádat emelt ellenük, mert olyan vallásfelekezeti dogmáit ismerték el magukra nézve kötelezőnek, amelyet az állam nem ismer el s amelynek követését bünteti. Csendesesen vették föl batyúikat Popa Pavel, Ardeu Péter és Muntean Pavel nadabi lakosok, akik a kis községben a pentakostalisták szektájához tartoznak.

Popa Pavel látszik közöttük a vezetőnek, aki személyi adatainak felvétele közben „nyilatkozik” arról a vallásról, amelyet követnek és amelyért a büntető igazságszolgáltatás felelősségre vonta őket:

— Hitünk alapja — mondotta Popa és minden szaván megérzett, hogy nem először mondja mindezeket el — az apostoli törvények követése. Vagyis úgy kell élnünk, mint ahogy az apostolok éltek, mindenben egy nagy, szent közösségben. Nincs külön vagyonunk, mint ahogy az apostoloknak sem volt, akik ebben a

közösségben éltek le szent életüket. Hisszük az egy igaz Istent és hisszük Krisztust.

— És mi van a reszketéssel? — kérdeztük Popa Paveltől.

— A vallási áhitat óráiban — adta meg a szakszerű felvilágosítást, a pentakostalisták vezére — nem tudatosan rángatóznak tagjaink. Ez úgy van valahogy, mint mikor valaki nagyon elmerül az imában és valami földöntúli hatalom, talán az angyal szállja meg. Ennek a jelenlétére reszket azután a hitvány test, amely nem tudja befogadni a földöntúli vendéget.

A három embert a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte, mert — mint Comsu Gergely dr. aradi püspök — a napokban tartott beszédében kifejtette — az államhatóság minden eszközt megragad a gombamódra elszaporodott különböző felekezetek elfojtására. Amelyek a püspök megállapítása szerint nem képviselnek más célt, mint a kommunizmus terjesztését. És ezt látszik alátámasztani az a tény is, hogy minden ilyen vallásfelekezet rejtélyes pénzküldeményekből fordít ezeket propagandára, nyomtatványokra és hívek toborzására.

Meghosszabbították Aradon az iskolák influenza-szünetét

Több mint harminc iskola tart szünetet.

Az aradi influenza-járvány frontján a helyzet változatlan. Jelenleg több, mint harminc aradi tanintézetben szünetel a tanítás, a tanulói fűzés nagyszámu megbetegedése miatt és azokban az iskolákban is, ahol az influenza-szünet már lejárt, a tanulók még mindig nem teljes számban vesznek részt az előadásokon.

Az aradvárosi főorvosi hivatal jelentése szerint ma kellett volna megnyitnia egyheti szünet után az aradi leány-tanonciskolának is. Az iskola igazgatósága azonban már a reggeli órákban jelentést tett dr. Cucu Vazul városi főorvosnak arról, hogy az intézet tanulói fűzésének 50 százaléka távolmaradt az előadásokról. Ennek a jelentésnek megfelelőleg a tanintézet influenza-járványzárát a főorvosi hivatal további négy nappal meghosszabbította.

A Kulturpalotában lévő első számú városi elemi iskola igazgatósága a főorvosi hivatal intézkedése folytán ma ugyancsak beszüntette az iskolában a tanítást. A város főorvosi hivatala egy egész hétre rendelte el a tanítások influenza-szünetét. Máskülönb a rohamosan enyhülő időjárás jótékonyan befolyásolja az aradi influenza-járvány csökkenését és a város egészségügyi hatóságai remélik, hogy a megbetegedések a jövő hét kezdetéig jelentékeny módon megrikkolnak.

Véletlenül agyonlőtte magát egy esperes

Az ágyból előhuzott fegyver elsült és golyója halálra sebezte a papot

Karánsebesről jelentik: Megrendítő tragédia játszódott le a Karánsebes közelében fekvő Petrosnica községben, amelynek halálos áldozata Popovici Illés 60 éves görög keleti esperes. Nemrégiben az espereshez látogatóba érkezett leánya és annak férje, Porumb Tamás sipeti görög keleti esperes. A házaspár hajnalban akart a karánsebesi vasútállomásra indulni és mivel félték a kóbor farkasoktól, fegyvert kértek Popovici esperestől.

A kérelemre az esperes a belső szobába ment, ahonnan néhány pillanat múlva erős dörrenés hallatszott. A leánya és veje kétségbeesetten rohantak a szobába, ahol az ágy mellett véresen feküdt Popovici esperes. Mint megállapítást nyert, vadászfegyverét az ágyból vette ki, amely elsült és golyója halálra sebezte a szerencsétlen lelkészt.

„Éhenhalás előtt áll a sok ezer elbocsátott magyar vasutas“

Hegedüs Nándor képviselő interpellált az uccára tett vasutasok érdekében — Az elbocsátás egyetlen oka: az államnyelv nemtudása — Az ígélet dacára ujabban kétezer magyar vasutast bocsátottak el

Bucurestiből jelentik: A szerencsétlen viszonyok között tengődő elbocsátott magyar vasutasok ügyében mondott ma hatalmas interpellációt Hegedüs Nándor magyar párti képviselő a Kamarában.

A magyar kisebbségi sors egyik régi fájdalmas sebeként említette fel az országgyűlés színe előtt annak az ezer és ezer magyar vasutasnak hirtelen elbocsátását, akik az impérium átvételekor különös becsületességgel állták meg helyüket és kitimtek szakértelmükkel, most mégis az uccára dobva küzdenek az éhenhalással. Az elbocsátás egyszerű oka pedig: a román nyelv nem ismerése. Hegedüs Nándor kétértelműen teszi fel a kérdést: „Amíg a magyar vasutasok szakértelmére és megbízhatóságára szükség volt, addig nem fedezték fel a román nyelv kellő tudásának hiányát, csak éppen most került napfényre az államnyelv problémája?“ Sok kenyér nélkül küzködő magyar vasutast, akik negyedévszázadon át fizették be a nyugdíjilletékeiket, tette ki öregségükre alkúkból és noha ígéletet kapott a magyar párt a sérelmek orvoslására, ujabban kétezer magyar vasutast bocsátottak el a román nyelv nem tudására való hivatkozással, pedig közülük többen sikeresen tettek vizsgát.

Megemlítette Hegedüs Nándor, hogy interpellált Valcovici közlekedésügyi miniszternél

Aradi detektív izgalmas kalandja a betörővel

A letartóztatott betörő ellen hatósági erőszak címén megindult az eljárás

Izgalmas kalandban volt része ma délután az aradi vasútállomás közelében az állományi rendőrség egyik detektívjének, Stangu Jánosnak. A detektív hivatalos szemleutját végezve, nyitott be az egyik állomáskörnyéki bodegába, ahol a legnagyobb meglepetésére egy régi ismerőst pillantott meg Divin János munkanélküli személyében, aki régi ismerőse a központi rendőrség bünyői osztályának is. A legutóbbi időben azonban azáltal tette gyanússá magát, hogy élénk kapcsolatot tartott fenn a Weisz és társai néven leplezett vasúti hamiskártyás-társasággal, akik „Itt a piros, hol a piros?“ jellegű kártyajátékkal fosztogatták rendszeresen a Nagyvárad—Arad—Temesvár között közlekedő vonatok utasait.

Stangu János detektív tehát, szimatja után menve, belépett a helyiségbe és a régi ismerős előjogán odatelepedett az iddogáló Divin János asztalához, aki azonban mogorva szemekkel fogadta a detektív közeledését.

— Mi bajod van már megint? — érdeklődött a detektív. Divin sokatmondóan nézett rá:

— Meg van rólatok a véleményem! — jelentette ki dühösen. — Igaz, hogy vertétek a Weiszot, meg a többieket...? Ne tagadd különben, hiszen ugyis mindent tudok. De majd megmutatom én nektek!

Ezt a tónust csakhamar még cifrább kijelentések követték. A hamiskártyások cimborája „becsülettel“ kívánt helyt állani társaiért és annyira belehevült a detektív leckéztetésébe, hogy felugrott, megragadta a nehéz korcsma-asztal szélét, hogy azt a detektívre borítsa. Azonban ez sem maradt vesztég, elugrott a zuhanó asztal elől, majd vészsipjával rendőrt füttyölt. Az elősiető rendőröknek aztán sikerült szétválasztani egymástól a két egymásba gabalyodott embert, akik közül Divint természetesen bekísérték az állományi rendőrség központjába, ahol Barbat Coriolan kapitány azonnal megkezdte kihallgatását.

is, de nem történt semmi intézkedés. Még azok a vasutasok sem kaptak elbocsátásuk után nyugdíjat, akik betegek és rokkantak. Azzal az indokolással utasították el őket, hogy az elbocsátásuk után szereztek betegségeket. Nem lehet ezek folytán csodálkozni, hogy a magyar vasutasok úgy tekintik ezt a bánásmódot, mintha egyenesen a nyugdíjuktól való megfosztásra törekedne a kormány.

Nyomatékkal kérte az illetékes kormányzatot, hogy vegyék revízió alá a nyugdíjasok ügyét, vegyék elő kérvényeiket és *mentsék meg az éhenhalástól ezeket a szerencsétlen embereket*, akik nem követtek el semmiféle vétéséget és csak azért bocsátották el őket, mert kisebbségi sorsukban a román nyelv nem ismerésének vádját szegezheték ellenük.

ABBAZIA HOTEL	QUISISANA	HOTEL EDEN
1931-ben teljesen renoválva. — Tökéletes konyha és kizártság. — Saját parkban, teljesen a centrumban.		Modern ház. — Közvetlen a tengerrel.
Nagy tavaszi szezon. Márciustól májusig. Teljes penzión 35 lírától felfelé. Kérjen díjtalan prospektust.		

Az aradi vasutigazgatósági tisztviselők adóeltitkolási ügyének érdekes fejleményei

A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a tisztviselők kevesebb fizetést vallottak be — A pénzügyigazgatóság kiküldöttje tizenkétezer vallomást vizsgál felül — A vizsgálat befejezése után megindul a hivatalos eljárás

Napok óta — mint az *Aradi Közlöny* megírta — beható vizsgálat folyik az aradi CFR. üzletvezetőség személyi osztályánál, ahol azt igyekeznek megállapítani, hogy az aradi vasutigazgatóság kötelezőhöz tartozó tisztviselők a valóságnak megfelelően vallották-e be jövedelmüket. Mint ismeretes, a pénzügyigazgatósághoz feljelentés érkezett be,

amely közölte, hogy a CFR. azon tisztviselői, akik adózási szempontból Aradhoz tartoznak, bár Temesváron teljesítenek szolgálatot, a *ténylegesnél alacsonyabb fizetést vallottak be*, hogy kevesebb adót vessenek ki rájuk. A feljelentés nyomán Caba Gyula pénzügyigazgató vizsgálatot rendelt el, amelynek levezetésével Pollacsek pénzügyi ellenőrt bízta meg.

A vizsgálat munkája rendkívül nehezen halad előre, ami érthető is, miután nem kevesebb, mint 1200 tételt kell felülvizsgálni. A nehézség dacára is előreláthatólag szombaton fejeződik be a vizsgálat, amelynek eddigi folyamán is érdekes adatok jutottak a pénzügyigazgatóság birtokába. A vizsgálat eddigi eredményeiről hivatalos nyilatkozat nem történt, azonban beavatott forrásból nyert értesülésünk szerint már eddig is számos olyan momentum merült fel, amely a feljelentés adatait támasztja alá. Több tisztviselőnél ugyanis megállapítást nyert, hogy a *ténylegesnél jóval alacsonyabb jövedelmet vallott be*. Pénzügyigazgatósági körökben mindenestre nagy érdeklődéssel tekintenek Pollacsek pénzügyi ellenőr végleges jelentése elé, amelynek nyomán a pénzügyigazgatóság megteszi a szükséges hivatalos lépéseket.

Szöke Szakáll, Fritz Schulz
Lissy Anna, Dina Gralla,
Fee Maiten, Helen Steels,
Paul Kemp,
valemennyien frontba álltak, hogy
kellemesen elszórakoztassák a

LEBEGŐ SZÜZ

oimü németül beszélő és éneklő vigjáiék
mai premierjén.

Central. Central.

Meglepően engedékenyek Japán és Kína delegátusai a béketárgyalásokon

Amerika, Franciaország és Olaszország képviselői a tárgyalásokon — Kína már nem ragaszkodik ahhoz, hogy Japán visszavonja csapatait

Párisból jelentik: Az Indopacifique jelentése szerint Sanghaiban tegnap Anglia, az Egyesült-Államok, Franciaország, valamint Olaszország képviselőinek a jelenlétében a kínai és a japán megbízottak között megegyezés jött létre. A tárgyaló felek elfogadták a március negyedik napközi határozat teljes szövegét és a további tárgyalások tekintetében a Paul Boncourt-féle prelimináris rendelkezéseinek alapjára helyezkednek. A tegnapi tárgyalások ezzel befejezést nyertek és a tárgyalásokat csak akkor folytatják, ha a kínai és japán kormányok az eddigi tárgyalások eléjük ter-

jesztett anyagát jóváhagyták. A tárgyalásokat megkönnyíti az a körülmény, hogy a tárgyaló felek sokkal engedékenyebbek, mintsem feltételezték volna. Kína például már nem ragaszkodik ahhoz, hogy a japánok még a tárgyalások folyamata alatt visszavonják csapataikat Kinából.

Londoni jelentések szerint a japán kormány 87 és félmillió yen értékű, ötven év múlva visszaváltható kölcsönkötvényt bocsát ki 86-os árfolyamon öt százalékos kamattal. A kölcsön az eddigi japán-kínai hadműveletek fedezését szolgálja.

Nagy Purim - estély

f. hó 19-én, szombaton este a Fehér Kereszt emeleti nagytermében. Ragyogó ötletek, elsőrangú zene.

Kreuger öngyilkossága miatt estek a román stabilizációs kötvények

Harminc millió dollár blokálva van március huszonnegyig

Bucurestiből jelentik: Kreuger Ivar, a svéd gyufakirály öngyilkosságára a bucuresti-tőzsde is reagált bizonyos mértékben. Kreuger ugyanis, mint köztudomású, a stabilizációs kölcsönben harminc millió dollárral vett részt. Ezek a kölcsönkötvények 1932 március 24-ig blokálva vannak. A Kreuger-konzern kebelében előállott pénzügyi nehézségek miatt ezeket a kötvényeket a fenti dátumon a konzern minden bizonnyal piacra dobja. Ennek következtében a stabilizációs kötvények lényegtelen áresést szenvedtek. A kötvények árfolyama ugyanis 52-ről 50-re esett.

A lipcsei mintavásár nagy csalódást okozott a látogató közönségnek

Technikai téren semmi újat nem nyújt a mintavásár — Ötszáz lejbe kerül napenként egy szállodai szoba — Aradiak a mintavásáron — A vásár különlegessége a »Fahrende Frau« — Látogatás Európa leghíresebb rézmetszőjénél

Miskovics Ernő igazgató elmondja tapasztalatait a mintavásárról az Aradi Közlönynek

Arról a meglepetést keltő tényről, hogy a lipzigi mintavásáron milyen csalódás érte az odaérkező idegeneket, élénk színekkel megrajzolt képet nyújt egy aradi uriember, aki feleségével utazott fel a lipcsei Messére. Miskovics Ernő, az aradi oxigén-gyár művezető igazgatója hivatalos kiküldetés folytán került ki a mintavásárra és mivel nyitott szemmel járkált a sok technikai, ipari és egyéb „csoda” közepette, egy sereg érdekes dolgot tud mesélni a mintavásár forgatagából kiragadott szemelvényeiről.

— Az árumintavásár nagy idegenforgalmat vonzott Lipcsébe, de ez a látszólagos érdeklődés nem vezetett komolyabb eredményekre. Tudomásom szerint egyetlen nagyszabású vásárlás sem történt addig, amíg én ott voltam. Az érdeklődés leginkább arra mutat, hogy mindenki új iparág után kutat, amivel érdemes lenne foglalkozni. A komoly ipar rengeteg gépet állított ki, azonban lényeges érdeklődés ezen a téren nem volt tapasztalható. Részemről leginkább a technikai találmányok iránt érdeklődtem, azonban semmi újat nem találtam ezen a téren, amely érdemes lett volna az érdeklődésre.

Miskovics Ernő ezután áttért színes megfigyeléseire, amelyek élénk képet nyújtanak a gazdasági krízis árnyékában görnyedő német vidékekről.

— Évszázadok előtt nyújthatott olyan képet egy árumintavásár, mint a mostani lipzigi Messe — folytatta érdekes impresszióit Miskovics igazgató. — Az árak, kezdve a legegyszerűbb élelmiszerektől a kiállítás áruinak díjszabásáig, olyan irreálisak, hogy lehetetlen megfizetni őket. Privát házaknál egy szoba napi ára, átszámítva, 500 lejbe kerül, hogy ne beszéljek az élelmiszerekről. Egy tükörtojás, átszámítva 50 lej, akárhol eszik az ember. A mintavásár árszabásait leginkább jellemzi az, hogy egy Rothbart-beretvapenge, ami nálunk 6 lej, ott 16 lejbe kerül. Így előáll az a helyzet, hogy a kávéházakban letelepednek az emberek és előszedik kis batyuikból az elemőzsiát s egy pohár sör mellett fogyasztják el ebédjüket.

Találkozás aradiakkal

A lipcsei Messé feltűnő érdekessége a „Fahrende Frau”-k felvonulása. Talán soha ilyen nagy tömegben nem lepték el az árumintavásárt ezek a modern, üzleti szellemben „dolgozó” hölgyek, mint az idén. Valamennyien ragyogóan elegánsak, értékes bundákban sétálgatnak a Messe forgatagában. A modern női hadászati eszközök egész arzenáljával vannak felszerelve. Miskovics Ernő előadja érdekes beszélgetését az egyik ilyen „Fahrende Frau”-val:

— Az idő legkevésbé sem kedvezett a mintavásárnak — folytatta elbeszélését Miskovics — a hó sűrű pelyhekben esett egész idő alatt. Ennek következtében a „Fahrende Frau”-k serege a lipzigi városháza árkádjai alá szorult. Valóságos kiállítás rendeztek a bundákból és elegáns kalapokból, csinos bokák és selyemharisnyák vonták magukra az idegenek figyelmét. Beszélgetésbe elegyedtem az egyik ilyen hölgygel, aki megszólított. Elmondta, hogy nem veszi nagyon igénybe az időmet, de nagyon jól szórakozhatom vele. Felsorolta felszerelését is: egy patliferon és erotikus képek. Ilyen a szórakozás Lipzsigben. Ezenkívül nem találhat semmit az idegen, hiszen ebben a józan, káspolgári városban, nincsen egy valamire való lokál, bár, vagy mulatóhely. Csupán néhány zug-mozi, ahol a lehető legrosszabb filmeket játszóak.

— Aradiakkal találkozott? — teszem fel az elmaradhatatlan kérdést. Miskovics sietve válaszol:

— Igen. Schallinger mérnökkel, valamint

Szalay dohánytözsde tulajdonossal. Ők is kint voltak a mintavásáron. Egyébként Drezdában meglátogattam Pataky Veronikát, aki jelenleg a Wigmann-táncsoport tagja odakünn. Alkalmi táncestélyeken lép fel, természetesen óriási siker kíséri őket mindenütt. Pataky Veronika annyira meg volt lepve attól, hogy aradi ismerős látogatta meg őt Drezdában, hogy egyetlen szót sem tudott magyarul kiejteni s így német nyelven folyt köztiünk a társalgás. Elmondta, hogy a Wigmann-táncsoport a jövő szezonban Amerikába készül, ahol most készíti elő a tereket nekik Wigmann.

Miskovics visszatérve az árumintavásárra, elmondja, hogy a legérdekesebb pavillon a Szovjet kiállítása volt, ahol az UDSSR mint eladó szerepelt. Mindenki azt várta, hogy ipari cikkeket fog Lipcsébe küldeni a Szovjet, ehelyett azonban nyersanyagot, fát, bőrt, szőrméket, szőnyegeket s még sok minden egyebet állított ki. Érdekes jelenetnek voltam tanúja az orosz kiállítás villanyégő-pavillonjában. Az AEG-gyár rengeteg orosz villanylámpát dobott piacra s emiatt egy tipikus német kispolgár kinézésű látogató csinos botrányt rendezett az AEG-pavillonjában. Egyre azt hajtogatta, hogy a háború előtti részvényeit még mindig nem fizette ki az AEG, s most oroszországi üzeméből kikerülő készítményekkel árasztja el

STEINER BÉLA

WEITZER JANOS-UCCA 11.
A FŐPOSTÁVAL SZEMBEN

VIZVEZETÉKI —
ANYAG KERESKEDÉSÉT
és szerelési vállalatát

MEGNYITOTTA

az európai piacot. Az udvarias szovjet-ügynök érdeklődésemre kijelentette, hogy ez a kérdés politikai témát érint és ezért nem nyilatkozhatik a dolgokról.

A szovjet kulturpropagandája

A Szovjet-pavillon kulturális kiállítása is nagy érdeklődést keltett. Miskovics Ernő elbeszélése szerint rengeteg könyvet állítottak itt ki különböző nyelveken és állandóan előadásokat tartottak arról, hogy a legsötétebb ázsiai orosz vidékeken is milyen gyönyörű kulturát terjesztett a Szovjet. Befejezésül még megemlítette Miskovics Ernő, hogy Lipcsében, Európa egyik legnevesebb rézmetszőjénél lakott, egy Oscar Bergmann nevezetű embernél, aki az európai pénzemek kliséit készíti el már évek óta, olyan kliséket, amelyeket hamisítani azután nagyon nehéz. Oscar Bergmann az új 5000 lejesek rézkarcáról elismeréssel nyilatkozott és kijelentette, hogy Károly király arcképe igazán művészi munka.

Miskovics igazgató impresszióiból világosan kiérzik, hogy a lipcsei mintavásár csalogató délibábja nem más, mint a gazdasági válság mentő-deszka után kapkodó vergődésének lidércfénye. Cs. P.

Fényes Samu dr. előadást tart Aradon

Emlékezés a régi Arad régi embereire — Négyezer előadást tartott az aktuális problémákról — Találkozás Aradon dr. Barabás Bélával, az egykori politikai ellenféllel

Sokan megfordultak ma a patriálkális megjelenésű, hófehér Tolsztoj-bajuszt és szakállat viselő idegen ur után, akinek alakja ma délben tünt fel a tavaszi verőfényben uszó aradi korzón. Amidőn már másodszor rőtta végig a minorita templom sorát, egy másik őszhajú, patriálkális ur ismert alakja tünt föl a Fischer Eliz-palota felől, a fiatalos tartású Barabás Béla dr. A Tolsztoj-szakállu idegen ur szemé felvillant s aztán egyszer csak odaállt az aradi magyarság meglepett vezére elé:

— Egészséget kívánok, kedves Bélám!

Az ősz vezér rátette mindkét súlyos kezét a mosolygó ismeretlen vállára s pár pillanat telt csupán, amíg felkutatatta emlékezetében az ismerős vonások kartotékját. Aztán — mint amikor régi ismerőst lát viszont váratlanul az ember — meglepődten felkiáltott:

— Ugyan! Samu, csak nem te vagy...?

Alaposan megrázta a Tolsztoj-szakállas urat az aradi korzó kellős közepén, a felismerés melegében Barabás Béla dr. Mert tényleg ezuttal sem csalta meg pompás memóriája: dr. Fényes Samu állott előtte, az egykori Magyarország általánosan ismert társadalmi szerepvivője, a híres szabadgondolkodó ügyvéd és író, számos irodalmi és jogbölcséleti mű szerzője, sőt egyszer — 1906-ban — ellenjelöltje is egy aradi választáson.

Fényes Samu dr. tegnap érkezett Aradra, először az impériumváltozás után. Első ízben látogatott el Romániába is, hogy bécsi emigrációjának irodalmi és társadalombölcseleti munkáját új impressziókkal gazdagítsa. A „Kuruc Feja Dávid” híres-neves színpadi szerzője vasárnap az aradi Kereskedelmi Testület előadásai helyiségében tart előadást a „Világválság”-ról: addig is eljött meglátogatni a régtől fogva ismerős várost, a régi embereket.

Most 69 éves, de energiája régi, fiatalos erő és határozottság árad mondataiból. Fényes Samu dr. ma is az a természettudományi világszemléletű tudós, aki egykor a magyarországi szabadon-

dolkodók egyesületének elnökeként több, mint 100 helyen 2500 előadással többet tartott meg egymaga Pozsonytól Brassóig és Munkácsról Fiuméig.

Az Aradi Közlöny munkatársa régi aradi emlékei után érdeklődött. Fényes dr. boltozatos homlokán a régi emlékek verőfénye ragyog fel, amint emlékezik:

— Itt dönt el, illetve dönt dugába politikai karrierem. Amikor Barabás Béla dr. nagyrabecsült barátom három kerületet is szerzett magának 1906-ban és pedig: Budapest-Erzsébetvárost, Nagyváradot és Aradot, véletlenül éppen Aradon jártam előadást tartani. Egykori politikai barátaim, így Komjáthy Béla, Fejes Adolf és Müller Károly rábeszéltek, hogy a pótválasztáson vállaljak jelöltséget Barabással szemben. Igen ám, de én csak pár napi cökmökkel érkeztem ide, honnan vettem volna egy heves választási harc költségeit...? Az utolsó pillanatban megdöntöttem a dolgot és — visszaléptem. Ez politikai karrierem rövid, aradi dióhéjba foglalt története.

— Azóta — mondja — több, mint 4000 előadást tartottam mind a mai napig. A vasárnapi témám igaz, hogy a nem a legritkábbak közül való: de én diagnosztizálni kívánom a világválságot, amelynek mai vajudása mindenben hasonlít az igazi vajudáshoz: az is közeljár a halálhoz — de új élet sarjadását jelenti.

Fényes Samu dr. mondanivalóira még lesz alkalmunk előadása kapcsán visszatérni. Mint ahogy ő is visszatér Aradra újra Temesvárról, ahova ma délután utazott. Bizonyosra vehető, hogy számos hallgatója lesz a nagynevű előadónak, aki egy forrongó és nehéz sebeiben tántorgó világországban is az emberiség összefogásáról hirdeti fiatalos szavú, hitteli proféciaját.

Adakozzunk
a munkanélkülieknek!

Bűnvádi feljelentést tettek az aradi rendőrségen egy ügyvéd ellen

A feljelentés szerint, negyvenöt ezer lejjelel nem számolt el

Az aradi rendőrség bünyügyi osztálya érdekes feljelentés ügyében vezette be a nyomozást. A feljelentést Leucuta János aradi CFR tisztviselő adta be és abban azzal vádolja F. Sándor dr. ügyvédet, hogy negyvenöt ezer lejjelel nem számolt el. Emondja Leucuta János feljelentésében, hogy negyvenöt ezer lejjelel tartozott a Banca Victorianak. Ezt az összeget a banknál való befizetés végett átadta az ügyvédnek. A feljelentés szerint azonban Leucuta rövidesen felszólítást kapott a banktól, hogy fizesse ki tartozását. Ekkor derült ki, — mondja a feljelentés, — hogy az ügyvéd nem juttatta el rendeltetési helyére a negyvenöt ezer lejjelel kitevő összeget. A rendőrség most annak megállapítására folytatja a vizsgálatot, hogy az ügyvéd ellen beadott feljelentés adatai mennyiben felelnek meg a valóságnak és hogy azok helytállóak-e.

Marcel Guerlain Paris

parfum &
poudre:

Rédoute masquée
Masque rouge

8 & 9

Rouges & Fards

és az ő különleges gyártmányu

Kapható a legújabb párisi csomagolásban.

Lerakat ARAD részére:

Parfumeria »ELITE« Pálfi Ernőné

Bul. Regina Maria 12.

Vezérképviselet: FILIP LINDBERG & FII Bucuresti Str. Regala 11. bis.

Csak úgy garantáljuk gyártmányaink valóságát, ha ezen védjeggyel van ellátva

Lelőtte felesége csábítóját, majd megmérgezte magát egy féltékeny tisztviselő

A tisztviselő felesége válni akart férje féltékenysége miatt — Dráma a kórházban — A revolveres merénylet után a tisztviselő megmérgezte magát

Szabadváról jelentik: Véres szerelmi dráma történt ma Szabadváron, ahol a Standard Oil Company egyik, Petrás nevű tisztviselője megjelent a zsidókórházban, ahol Székely Imre főorvost kereste. Amikor a főorvos elé érkezett, revolvert rántott elő és agyonlőtte dr. Székelyt. Ezután a National-szállodába rohant és szállodai szobájában ápolónőjét, Möhlwald Irmat, majd magát megmérgezte. A dráma előzményei a következők:

Petrás néhány hónap óta lakik Szabadváron, Rendkívül féltékeny volt feleségére, aki megismerkedett Székely Imre dr. főorvossal és minden áron válni akart férjétől, hogy feleségül mehessen a főorvoshoz. Petrás semmi áron nem akart válni és egyízben — szöváltás közben — rá is lőtt feleségére, akit könnyeb-

ben megsebesített. A féltékeny tisztviselő önmagára is rálőtt és a sérülés következtében majdnem teljesen megvakult. Felesége szüleihez költözött, Petrás pedig a bíróság elé került, amely felmentette. Heteken keresztül forralt bosszútervet a tisztviselő Székely dr. ellen, akit házassága tönkretételével vádolt, míg ma azután végrehajtotta szándékát.

Mire a rendőrség a National-szállodához érkezett, Petrás már halott volt, ápolónője azonban még élt. A rendőrség véleménye szerint a dráma értelmi szerzője Möhlwald Irma volt. A szállodai szoba asztalán bucsulevelet találtak, amelyben a tisztviselő és ápolónője bejelentették, hogy önként mentek a halálba. Petrás felesége, aki a tragédia okozója volt, Wberen osztrák generális leánya.

Pénzbüntetésre ítélték Raicu Aurel dr. volt polgármesterhelyettes, mert negyedmillió lejjelel megtakarított a városnak,

A városi faárlejtés különös következményei — A volt polgármesterhelyettes nem hajtotta végre a városra nézve előnytelen rendeletet — Raicu Aurel dr. megfélebbezte a különös büntetést

Az elmúlt napokban érdekes ítéletet kézbesítettek ki dr. Raicu Aurel volt aradi alpolgármesternek, akit a bucuresti-i legfelsőbb számvevőszék a volt városvezetőség ténykedéséből kioltólólag 4000 lejjelel bírságolt meg. A bírság előzményei a következők:

Még Lutai Cornel dr. polgármestersége idején történt, hogy a városvezetőség nyilvános árlejtést írt ki 350 vagon tűzifára. Az árlejtési feltételeket — a törvény rendelkezései értelmében — a bucuresti-i központi árlejtési bizottságnak is elküldötték. Napok múlva meglepő tartalmú átirat érkezett a bucuresti-i bizottságtól, amely közölte, hogy a város attól a vállalatól köteles vásárolni a fát, amelyet a bizottság kijelölt, még pedig vagononként 4700 lejjelel. Az ügy elintézés végett Raicu Aurel dr. alpolgármesterhez került, akinek javaslatára az akkori állandó választmány erőteljesen visszatartotta az illetéktelen beavatkozást és az árlejtés megtartását rendelte el. Meg is tartot-

ták az árlejtést, amelyen 300 vagon fát 4000 lejjelel és 50 vagon 4200 lejjelel vásároltak vagononként. A város neimesak hogy jobb minőségű fát kapott, hanem 235.000 lejjelel takarított meg.

Hamarosan következményei támadtak a konfliktusnak, amennyiben a központi árlejtési bizottság feljelentést tett a legfelsőbb számvevőszéknél Raicu Aurel dr. alpolgármester ellen, aki nem hajtotta végre a bizottság utasítását. A feljelentés alapján pedig a számvevőszék félhavi fizetésének elvesztésére ítélt a volt alpolgármestert. Miután Raicu dr. ma már nem visel hivatali, készpénzben kellene kifizetnie a bírságot, amelynek összege 4000 lej. A volt alpolgármester megfélebbezte az ítéletet a legfelsőbb Semmitőszékhez, amelynek döntenie kell azelett, vajjon büntetést érdemel-e az, aki negyedmillió lejjelel takarított meg a városnak. A felebbezést Raicu dr., aki tegnap Bucurestibe utazott, személyesen nyújtja be.

Hatvanöt millió lejjelel tesz ki Aradon a kiutalt, de ki nem fizetett illetmények összege

A minisztérium öt milliót utalt ki a hatvanöt millió lej fedezésére — Serbanu dr. megyei prefektus közbenjár a nyugdíjasok érdekében

Serbanu György dr. megyei prefektus a mai nap folyamán Bucurestibe utazott és elutazása előtt érintkezésbe lépett az aradi pénzügyigazgatósággal abból a célból, hogy küldjék meg számára a hátralékos nyugdíjakról és fizetésekről szóló kimutatást, hogy azoknak kiutalása miatt a pénzügyminiszteriumban interveniálhasson.

A pénzügyigazgatóság illetékes osztálya a prefektus kívánságára sürgősen összeállította a kimutatást és ennek adatai rendkívül érdekesek arra vonatkozólag, hogy a pénzügyminiszteriumban milyen nehézségekkel történik a nyugdíjak és fizetések kiutalása. A miniszterium által jóváhagyott fizetési utalványok összege Aradon 65 millió lejjelel tesz ki. Ezzel kapcsolatban az aradi pénzügyigazgatóság mindössze öt és fél millió lejjelel visszatartására kapott engedélyt és ezt az összeget fizette ki a nyugdíjasoknak, az állami tisztviselőknek és ebből az elenyészően csekély hányadból elégitette ki a legsürgősebb kiadásokat. A hátralékos illetmények teljes kifizetésére tehát 60 millió lejjelel volna szüksége a pénzügyigazgatóságnak, azonban a hivatalos jelentésekből megállapítható, hogy a párisi kölcsön második részleteként 50 millió frankot utaltak át és ebből az összegből 74. pénzügyigazgatóság várja, hogy a számára esedékes hátralékos összegeket ebből az összegből utalják ki.

Az aradvárosi mozgószínházak műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: A LEBEGŐ SZÜZ (Premier). Szívöl jókat kacagni a mai szomorú időkben, minden pénzt megér, de kevés pénzért is megkapja ebben a németül beszélő és éneklő vigjátékban, melynek főszerepeit: Szöke Szakáll, Fritz Schulitz, Lissy Arna, Fee Malten és Dina Gralla — valamennyien a német iümművészet jelesei — játsszák.

SELECT MOZGÓ: A NÉGY SZÖKEVÉNY. (Utóljára). Aradon még soha olyan nagy sikere nem volt légionárius tárgyú filmnek, mint ennek a páratlan rendezésű mesterműnek. A főszerepeket: Warner Baxter, Myra Loy, Noah Berry és George Cooper alakítják. Előkép: Gigli, a világhírű tenorista énekel a „Paraszt-becsület”-ben és egy szenzációs, legújabb filmhíradó.

GOETHE-émlékünnep és FAUST előadása a temesvári német tanítóképezde vendégszereplésével április 3-án.

H I R E K

A gyász és az újhódás ünnepének ritka találkozása

Érdekes körülmények folytán találkozik március 25-én a naptárak fehér lapjain Gyümölcsoltó Boldogasszony, a tavasz pirosbetűs örömnapija és Nagypéntek, a katolikus egyház legnagyobb gyászünnep. A Gyümölcsoltó Boldogasszony minden esztendőben március 25-re esik, az ébredő tavasz küszöbén ünnepeljük a szimbolikus tavaszi gyümölcsoltás, magvetés napját. Ez az ünnep egyike a dátumhoz kötött ünnepnapoknak. A Húsvét ellenben nincsen napokhoz kötve a katolikus egyház naptárbeosztásában s így történhetett meg az a ritka eset, hogy a nagyhöjt hetébe került bele március 25-ike és éppen Nagypéntek napja találkozott a Gyümölcsoltó ünnepével. Előállott tehát az a ritka helyzet, hogy midőn egy sereg katolikus hívő mostanában kezébe vette a naptárt és talán megszokásból, vagy abból a nagyon is természetes rokonszenvből indítva, amelyet a hónap végének közeledése iránt érzünk, felapozta a nagyhöjt hetét és meglepetéssel állapította meg, hogy Nagypéntek és Gyümölcsoltó B. a. egyazon napra esik. Ilyen helyzetben önkéntelenül arra gondol az ember, hogy melyik aktuálisabb hát, a gyászünnep, vagy az öröm. Vagy mind a kettő? ... No de a gordiusi csomót megoldotta már jóelőre a kánonjogi rendelkezés, a mely szerint a Nagypéntek legyőzi a tavaszvárás örömnepét... Ugy látszik, a naptár sem kedvez a Tavasznak. Gyümölcsoltó Boldogasszony napját az egyházi rendelkezés április 4-re tolta ki, a Húsvét nyolcada után következő legelső alkalmas napra. A böjti szelek addig talán eloszlanak, a Feltámadás meghozza a tavaszt s kacagó napsugár fényözönében bevonul a tavasz, a megújhódás pirosbetűs örömnape: Gyümölcsoltó Boldogasszony napja.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Mérsékelt éjjeli lehűlés, felhős, enyhe idő valószínű.

— **Készül a béke a görög keleti és a görög katolikus egyházak között.** Bucurestiből jelentik: A görög keleti és görög katolikus egyházfők március 25-én, Balázsfalván közös értekezletet tartanak, amikor is a két egyház közötti ellentétek kiküszöbölésének lehetőségeit tárgyalják meg.

— **Beteg Lázár Ágoston dr. megyei közigazgatási igazgató.** Dr. Lázár Ágoston megyei közigazgatási igazgató tegnap influenzában hirtelen megbetegedett. Betegsége miatt Serbanu György dr. megyei prefektus egy nappal kénytelen volt elhalasztani bucurestii utját. A megyei prefektus ma délután utazott Bucurestibe.

— **Sajtóakadémiát állít fel a kormány.** Bucurestiből jelentik: A külügyminisztérium mellett működő sajtóügyi államtitkárság törvénytervezetet dolgozott ki egy sajtóakadémia felállításáról, német mintára. A kormány jóváhagyta a tervezetet és Pangal államtitkár már az akadémia felállításának részleteiről tanácskozik a román újságírószervezetekkel.

— **Magyar est a varsói rádióban március 15-én.** Varsóból jelentik: A varsói rádió március tizenötödikén magyar estét rendezett. A varsói rádióban Matuska Péter magyar követ tartott beszédet, majd pedig a zenekar a magyar Himnuszot játszotta, utána pedig Herz Lill magyar zongoraművész, magyar és lengyel zenedarabokat adott elő.

— **Tarifakedvezmény a tengerire.** Bucurestiből jelentik: A vasutigazgatóság tanácsa elhatározta, hogy a Bácságból a Béga-csatornán szállított tengerire, március 31-ig vasuti tarifa-kedvezményt nyújt.

KÖROSLADÁNYI

szegesztor, Erdélyi turnéjáról visszatért, tehát ha elűnt hozzátartozójáról, vagy jövőjéről biztosat akar tudni, keresse fel Ujmikiekán 5-ik ucca 8. szám alatt, ahol egy jó médiummal rendelkezésre áll mindennap 3—8 óráig. Városházától közvetlen autóbusszjárat

— **Ujabb gyermekrablás Amerikában.** Warrenből jelentik: Az Ohio állambeli Warren községben, Jute vállalkozó fiát, midőn az iskolába ment, elrabolták. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy a tettesek azonosak Lindbergh gyermekének elrablóival.

Az általános krízis dacára Csehszlovákiának

kivételes helyzete van

A nagyhatalmak hozzájárulásával kell végrehajtani az európai államok reorganizációját — Sikerral biztatnak a csehszlovák-magyar gazdasági tárgyalások — A csehszlovák kereskedelmügyi miniszter nyilatkozata

Pozsonyból jelentik: Matusék csehszlovák kereskedelmügyi miniszter ma a Csehszlovák Ipari Központi Egyesületben beszédet mondott az aktuális gazdasági kérdésekről.

— Elérkezett az ideje annak — mondotta a miniszter — amikor a többi államokkal együtt kell megkeresni a kivezető utat a gazdasági zavarból. A közép-európai államok reorganizációját az érdekelt nagyhatalmak hozzájárulásával kell végrehajtani. Csehszlovákiának egyébként kivételes helyzete van, mivel eladósodása minimális és így különösebb megvárakoztatások nélkül várhatja ki a súlyos idők végét.

Ezután a Magyarországgal való szerződés nélküli állapotról beszélt a miniszter, aki kijelentette, hogy ezt az állapotot minél előbb meg kellene szüntetni és annak a reményének adott kifejezést, hogy a Magyarország és Csehszlovákia között március 10-én megindult tárgyalások eredménnyel fognak zárulni.

Az aradi „Astra” kulturális egyesület közgyűlése

Előadásokat rendeznek a megyében és Arad külvárosalban

Az aradi „Astra” román kultúregyesület ma délután 6 órai kezdettel tartotta rendes évi közgyűlését, a Kulturpalotában lévő helyiségében. A közgyűlés iránt rendkívül élénk érdeklődés nyilvánult meg és azon többek között megjelentek dr. Radu Cornel, az interimár-bizottsági elnöke, Mateescu István vilnygyári igazgató, dr. Popoviciu György teológiai tanár, Escanu mérnök, dr. Paoteanu, dr. Cucu Vazul városi főorvos, dr. Noveanu Victor, Vintila Popescu tanár, Nestor Blaga, Barbatescu tanfelügyelő és még igen sokan mások. A közgyűlést Crisan Ascaniu igazgató, az Astra elnöke nyitotta meg, aki meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket, majd pedig átadta a szót Caba Victor tükárnak. A tükár felolvasta a kulturális egyesület elmúlt évi eredményes munkásságáról szóló terjedelmes jelentést, amelyet a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett.

A közgyűlés több szervezeti ügy elintézése után elhatározta, hogy kulturális tavaszi kampányt indít, amely nemcsak Aradra, hanem a megyére is kiterjedne. A továbbiak során elhatározták, hogy tekintettel arra, hogy a helybeli kulturális előadások iránt, minden valószínűség szerint nagy lesz az érdeklődés, azokat nemcsak a Kulturpalotában, hanem a külvárosokban is megrendezik, hogy ezáltal módot nyújtsanak a perifériákon lakóknak is az előadások végighallgatására. A kultúrelőadások szórakoztatóvá tétele céljából, azokat műsorral kötik egybe.

Ezután Radu Cornel dr. emelkedett szólasra, aki bejelentette, hogy Aradváros vezetősége mindenkor támogatni fogja a kultúregyesület hasznos munkáját és az Astrának a szokásos évi szubvenciót továbbra is folyósítja.

— **Nyolc bányászt eltemetett a bányalégrobbanás.** Brúxból jelentik: A csehszlovákiai bruchi szénbányatársaság „Kohinor”-tárnájában az éjszaka 350 méteres mélységben bányalégrobbanás történt. A tűz rohamosan terjedt, úgy, hogy az azonnal megindult mentési munkálatokat csak nehezen lehetett folytatni. Így is azonban a bányaszemélyzetet — nyolc bányász kivételével — sikerült megmenteni. Huszan szén-gáz mérgezést szenvedtek és ezeket sürgősen kórházba szállították. A nyolc bányásznak a tárnában lévő telefon segítségével sikerült érintkezésbe lépniük a bányavezetőséggel, amelyet értesítettek, hogy még életben vannak és hogy sikerült egy tárnát elérniük. A mentőcsapatok a szerencsétlenség színhelyét még nem tudták a tűz miatt elérni.

— **Greta Garbo elvesztette vagyonát a Kreuger-koncern bukásával.** Stockholmból jelentik: New-yorki jelentés alapján az „Allahanda” szenzációs hírt közöl. Ez a hír minden bizonnyal az egész világon, de különösen a mozirajongók körében általános érdeklődést fog kiváltani. Az Allahanda cikke szerint ugyanis Greta Garbo, az egykori gyufakirály honfitársnője a Kreuger-beszé következtében ugyiszóiván teljes vagyonát elvesztette. A népszerű filmsztár ugyanis vagyonának tekintélyes részét Kreuger-kölcsönkötvényekbe fektette.

Megérkeztek az olcsó tavaszi szövet és selyem ujdonságok

Serilana

MINORITA-PALOTA.

— **További letartóztatásban maradnak a gal-sal gyilkosok.** Emlékeztetes még az a gyilkosság, amely az aradmegyei Galsa községben játszódott le, amikor egy multság után Barány János és Bajusz István szerelmi féltékenységből agyonverték egyik társukat. A két letartóztatott gyilkos ügye ma került ismét az aradi törvényszék vádtermébe, amely, tekintettel arra, hogy ügyükben a vizsgálat befejezve nincs, vizsgálati fogságukat meghosszabbította.

— **Rászakadt a mennyezet a nőegyleti balla Brailában.** Bucurestiből jelentik: Tegnap a brallai Atheneumban a mennyezet egy része leszakadt, éppen akkor, amikor az orthodox román nőegylet multságot rendezett. A szerencsétlenség következtében 8 személy, köztük Vasile Albu megyei prefektus és egy nő, megsebesültek. Szerencsére a sérülések nem súlyos természetűek.

Agynemüdamastok

legjobb gyártmány, olcsó árak

RUTTKAY & BOTYE fehérnemű üzletében.

— **Halálozás.** Krebsz József, régi, közismert iparost súlyos csapás érte. Rövid szenvedés után meghalt 16 éves Mancik a nevű kislánya. Temetése f. hó 17-én, délután fél 5 órakor lesz az alsótemető halottasházából.

— **Elítélt váltóhamisító.** Váltóhamisítás vádjával került az aradi törvényszék elé Ardea György ménesi lakos, akit bátyja jelentett fel az aradi ügyészségen. A feljelentés adatai szerint Ardea három darab váltót számítottatott le 45.000 lej értékben és mind a három elfogadványon a kibocsátóként szereplő név hamisítva volt. Az ügy ma került főtárgyalásra, amelyen Ardea tagadta, mintha a váltókra bátyjának nevét, annak tudta és beleegyezése nélkül írta volna rá. Védekezésében arra hivatkozott, hogy a váltók aláírása bátyjának lakásán, annak tollával és tényleg személyes jelenlétében történt. A törvényszék azonban a védekezést nem fogadta el, mert Ardea bátyja, valamint a kihallgatott tanúk tagadták, mintha az aláírásra Ardea György felhatalmazást kapott volna. A törvényszék hat hónapi elzárásra ítélte a váltóhamisító ménesi földművest.

Sanghaji harcokról küldött hadi-tudósítást Aradra irt levelében

A háború iellendítette a forgalmat az ostromlott városban — Zsufolva vannak a szállodák — „Akar ön veszélytelenül résztvenni a háboruban a szálló tetejéről?”

Érdekes levél érkezett ma Aradra. Egy sanghaji magyar gyáros küldte aradi rokonainak. A levél néhány részlete érdekesen világítja meg, hogyan él Sanghaj a kínai-japán konfliktus alatt.

A helyzet általában nyugodt — írja a távolkeleti magyar — legföljebb a Nemzetközi Negyed uccáin valamivel nagyobb a forgalom. Egyébként a kereskedelem és ipar megy a maga útján, a bankok épügy dolgoznak, mint azelőtt és ha a távoli ágyudörgés nem hallatszanék, senki sem gondolna arra, hogy háború folyik. Az üzletek reggel épügy kinyitnak, mint eddig és az élet tempója nemhogy csökkent volna, hanem emelkedett. A sanghaji üzletek tele vannak vevővel, mindenki vásárol és azonnal fizet. A gyárak teljes üzemmél dolgoznak, csak a tenger felőli forgalomnak vannak kisebb akadályai. A hajókat szigorubban vizsgálják meg, nehogy egyik vagy másik fél a Nemzetközi Negyeden keresztül kapjon fegyver és lőszerszállítmányt.

Az előkelő szállodákban ugyanúgy folyik az ötőrai tea, mint eddig. Itt, Sanghaj Nemzetközi Negyedében kissé túlzottnak látszanak a háborúról szóló híradások; nagyon keveset látunk az egészből. A tulajdonképeni harcok 40—50 kilométer távolságban folynak, csak Sapej bombázása hallatszik a mi negyedünkbe, de ez is szinte kizárólag éjszaka, mert nappal a város zaja elnyomja az ágyuk dörgését. A Nemzetközi Negyedet általában nem nyugtalanítja a konfliktus. Megfelelő számú védőrség áll rendelkezésre és úgy a kínaiak, mint a japánok óvakodnak attól, hogy a Negyed területén kivüliségét megsértsék. Érdekes, hogy szembenálló felek tisztjei igen gyakran jönnek a Nemzetközi területre, ahol semmi bántódásuk nem eshet. Persze, amint elhagyják a Negyed kapuját, már nem védi őket semmi.

Ahol a háború

látványosság-számba megy

Mindkét hadsereg tisztikara sokat vásárol. A közkatonák szintén megtöltik az üzleteket, mert Sanghajban minden sokkal olcsóbb, mint Japánban vagy Kína egyéb részén. Szórakozni is Sanghajba jönnek a tiszték és előfordul, hogy egy nagy szálloda teáján az egyik asztalnál magasrangu japán, a másiknál magasrangu kínaiak ülnek. Ha a hallban egybegyűlt társaság látni akar valamit a háborúból, akkor felviteli magát a szálloda lapos tetejére.

Innen jól lehet látni az égő Sapejt és távolabb a lövedékek robbanását. Az International Hotelnak megy most a legjobban, mert az a legmagasabb. A napokban hirdetést tett közzé, mely úgy szól, hogy mindenki nézze meg a világtörténelem egyik nagy fejezetét megkezdő kínai-japán háborút. „Akar ön veszélytelenül résztvenni a háboruban?” — kéríti a plakát. „Akkor menjen fel az International tetőtérre-szara!” Melegítő italok, koksz kályhák, plédek állanak a vendégek rendelkezésére. Érdekes, hogy aránylag sok idegen érkezett Amerikából. Főleg turisták és érdeklődők, akik meg-

akarják tekinteni a harcteret. Persze nagyon közel nem merészkednek. Valamennyi szálloda zsufolva van és szobát csak méregdrágán lehet kapni.

A kereskedők azonban — az itt egyik napról a másikra bekövetkezhető — felfordulástól tartva és az előbb-utóbb okvetlenül leíolyó uccai tüntetésekre való tekintettel, sietve ellátják üzleteiket mindenféle redőnyvel, ráccsal és egyéb védelmi eszközzel. Az üzleti negyednek csaknem valamennyi uccájában szerelnek valamit a boltokon. Közben azonban megy az élet és a Nemzetközi Negyed lakossága édeskeveset törődik azzal a harccal, ami pár kilométerrel odébb folyik. Azt hiszem, — fejezi be a magyar gyáros, — hogy a világ minden pontján nagyobb az izgalom a sanghaji események miatt, mint itt Sanghajban!

Színház — Irodalom — Művészet

„A Passio valóságos mysteriuma”-nak előadásai az aradi színházban

Az aradi Városi Színház szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden művészi előadás színhelye lesz. A „Passio valóságos mysteriuma” című klasszikus verses művet adják elő az aradi plébániahivatal rendezésében. Aradon évek óta nem hoztak színre ilyen nagyszabású passio-játékot, érthető tehát az az előzetesen is megnyilvánuló fokozott érdeklődés, amelyet Arad publikuma az előadás iránt tanusít. A passio-játék bemutató előadása szombaton este fél kilenc órakor kezdődik, míg vasárnap délután fél négy órakor, valamint hétfőn és kedden fél kilenc órai kezdettel az előadást megismétlik. Jegyek elővételben rendkívül alacsony árszabás mellett, hoinaptól kezdve kaphatók a színházi pénztárnál.

* Fodor László „Bölcsődal” című darabját játsza csütörtökön este az aradi színházban a kolozsvári Román Nemzeti Színház. A kolozsvári Román Nemzeti Színház kitünő prózai együttese e heti turnéjának plakátján magyar darab szerepel. Csütörtökön este az aradi Városi Színházban eljárszák a világhírű magyar írónak, Fodor Lászlónak egyik legsikerültebb darabját: a „Bölcsődal”-t. Az előadásról, a premierrel kapcsolatosan az egyik vezető kolozsvári magyar lap a következőket írja: „A kolozsvári Román Nemzeti Színház prózai együttese kedden este Fodor László „Bölcsődal”-át mutatta be. A premier egyike volt a legsikerültebb előadásoknak, Olimpia Barsan a mosónő szerepében a legmélyebb emberit nyújtotta, V. Laptés az ápolónő, Dumitriu a professzor szerepében művészetük teljes elanjával játszottak. Athene Dumitrescu és Voicu kitünők voltak. Az előadást bátran hasonlíthatjuk össze Fodor darabjának budapesti előadásával”. A Román Nemzeti Színház együttese ugyanabban a szereposztásban játsza Aradon is a „Bölcsődal”-t, mint Kolozsvárott. A belépőjegyek igen olcsók. Jegyelővétel a színházi pénztárnál.

Amerikai stilü rablás a constantai vonaton

Kábítószerral preparált cigarettával elaltatták az áldozatot — Teljesen kifosztottak egy brassói utazót

Bucurestiből jelentük: Amerikai stilü rablás történt tegnap a Fetesti és Constanta között közlekedő vonaton. Reinus Fritz brassói utazó Constanta felé utazott. Fetestnél egy elegánsan öltözött fiatalember szállott be a fülkébe, amelyben a brassói utazó addig egyedül utazott. Kedélyes beszélge-

tés kezdődött, amelynek folyamán az ismeretlen fiatalember cigarettával kínálta meg Reinust, aki pár perc múlva elaludt. Mire felébredt, utitársa pénztárcájával együtt eltűnt. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a cigarettát kábítószerral preparálta az ismeretlen rabló, akinek kézrekerítésére folyik a nyomozás.

„Ötven esztendő a színészetből”

Szendrey Mihály emlékei a magyar színészet ragyogó napjairól

Szinte elválaszthatatlanul hozzátartozik már Arad művész-világának megszokott, régi, kedves arculatához az a szemüveges, barát-ságos arcú, kissé fáradt tartású uriember, akiről ugyan nem ri le messziről, hogy Thália becsületben megöregedett apostolai közé tartozik, de meglátni rajta az első pillantásra a szorgalmas, lelkes munkálkodással eltöltött évtizedeket, amelyek már a háta mögött vannak és amelyek egy ember múltját képezik. Szendrey Mihályról van szó, a legöregebb magyar színigazgatóról, akinek multja szorosán egybeforrott az erdélyi magyar színészet utolsó évtizedének történetével. Ez a küzdelmekkel, csillogó, hol derűs, hol szomorú emlékekkel teli mult az, amelynek visszaidézését örököltette meg Szendrey Mihály memoárjaiban, amelyek a napokban hagyják el a sajtót.

Szendrey Mihály könyvéről beszámolt, bírálatot írni nehéz és felelősségteljes munka. Először végig kell élni előbb egy, az övéhez hasonló, forradalmakkal, nehéz küzdelmekkel teli életet, tolni kell évtizedek göröngyös országútján végig, a magyar színészet nyikorgó, el-elakadó szekerét, részt kell venni azoknak a felelősségteljes, súlyos napoknak minden gondjában-bajában és szívből örülni kell a sikereknek, diadaloknak, amelyek a kátyus, gödrös országút mentén, ritka virágok módjára nyílnak. Hát erre való Szendrey Mihály könyve, erre való ez a sok csillogó emlék...

Egy cingár, szegény, de reményteljes fiatalember jelentkezett 1883-ban a budapesti Országos Színészeti Akadémián felvételre. A fiatal Szendrey Mihály, akit igólytelen, vézna külseje miatt „Cingi” névvel tisztelték meg kollégái, ott szívta magába először a magyar színészet levegőjét Ujházy Ede, Csiky Gergely, Paulay Ede, Szigeti József és dr. Váradi Antal irányítása mellett. Innen indult el pályafutására Szendrey Mihály, arra a pályára, a melyen ötven esztendőt töltött el a magyar színészet szolgálatában.

A memoárok tisztán tükrözik vissza ennek az ötven évnek történetét, eseményeit, örömet-bánatát, de mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy Szendrey Mihály, az író szerényen háttérbe szorult és visszacmlékezéseinek reflektorfényében új életre kelnek a mult legendás bohémalakjai: Nyáray Antal, az ösbóhé, Szerémy Zoltán, Hegedüs Gyula, Gál Gyula, Ujházy Ede, Nyilassy Matyi, Győző Alfréd, Barics Gyula, Fóris Pista és a többiek, mind, akik résztvettek a magyar színészet utolsó öt évtizedének történetében. Színházi mókák, aranyos humoru anekdoták, derűs epizódok képezik a Szendrey-memoár gyöngyszemeit.

Szendrey Mihály könyve minden tekintetben értékes, jó munka és Barabás Béla előszavában irt megállapításának adunk igazat akkor, amidőn végigolvastuk, átértük az „Ötven esztendőt a színészetből”: ez a könyv megérdemli, hogy ne csak belenézziünk, de elejétől végig átolvassuk és megismerjük egy küzdő ember sorsát, akinek joga van a bizva-bizáshoz!

A kórház tévedésből halottá nyilvánított egy felépült beteget

Az anyakönyvi hivatal megtagadta a bejelentés adatainak helyesbítését

Bucurestiből jelentük: Furcsa eset foglalkoztatja a kisenevi hatóságokat. Néhány nappal ezelőtt két beteget szállítottak be a kisenevi közkórházba. Az egyik, Selifas Sándor, pár nap múlva jobban lett, társa azonban, Nicanar Selifas, másnap meghalt. A kórház igazgatósága eltévesztette a két hasonló nevet és Selifas halálát jelentette be a hatóságoknak, valamint a hozzátartozóknak, akik csak a temetés alkalmával vették észre a tévedést. A kórház most a város vezetőségéhez fordult, kérve, javítsa ki az anyakönyvben a téves adatot, az anyakönyvi hivatal azonban megtagadta a kérést. Most bírósági eljárásnak kell megindulnia, amely hivatalosan is beigazolja, hogy a holtá nyilvánított Selifas él.

FILM KÖZLÖNY

A lebegő szűz

Kacagató zenés vígjáték bemutatója a Central-mozgóban.

Arnold és Bach társasága kitűnő márka a vígjátékirodalom terén. Ez a két ötletes, szellemes humorista hozta ki a „Lebegő szűz” című ragyogóan felépített filmvígjátékot, amely a zenés vígjátékok között is elsőrendű helyet foglal el. Erre a filmre minden esetben áldozott a producer bőkezűsége, mert olyan kiváló művészgárdát toborzott össze, amely mellett természetesen hangzik a diadalmas siker regisztrálása. Elég ha felsoroljuk minden jelző nélkül a siker részeseit: Dina Gralla, Szőke Szakáll, Fee Malten, Fritz Schultz, Lissi Arna, Adele Sandrock, Viktor Gehring. A szereplők mellett azonban még két név dominál: Carl Boese mesterrendező és a tehetséges magyar zeneszerző: Eisemann Mihály neve. Carl Boese meglátásai, kiválóan kidomborított helyzetkomikumai és ragyogó ötletei olyan mesterialmú szolgálatok a humort, hogy beszinte, szívből fakadó kacagással lehet csak honorálni rendezői kvalitásait. Eisemann zenéje könnyed, vidám és jólesően kellemes, valóságos ideális kísérőzene, amely felvidíti azt embert és nem vonja el a cselekményről figyelmünket. A cselekmény Szőke Szakáll körül forog, ő a mozgató ereje, középpontja az egész komédiának. A tipikus, jólelkű nagybácsi, aki mindent megtesz a családi béke érdekében és aki tulbuzgóságában a leglehetősebb kalandokba keveredik. Az a gyermekesen őszinte együgyűség, az a szívből fakadó, józón humor, amely Szőke Szakáll minden szavából, gesztusából és egész megjelenéséből sugárzik, utánóztatatlan és utóérhetetlen. Dina Gralla groteszk mozdulataival, eredetiségével, Fee Malten finom bájjával, Fritz Schultz elegáns modorával és Lissi Arna excentrikus megjelenésével megannyi kabineffigürát hoznak ki szerepeikből. A film minden tekintetben megfelel a legkényesebb igényeknek is.

Kétszer lesz Aradon tavaszi vásár

A mézeskalácsosok érdekes beadványa a városhoz — A zord időjárás miatt nem sikerült az idei első tavaszi vásár

Aradváros vezetősége komolyan kíván foglalkozni azzal az érdekes és eddigé páratlanul álló beadvánnyal, amelyet az aradi piaci és vásári árusok adtak be az interimár-bizottsági elnök hivatalába. Amint az Aradi Közlöny beszámolt róla, az aradi mézeskalács-árusok kezdeményezték azt az akciót, amelynek célja az, hogy a város és a megye hivatali hatóságai rendeljék el a március-elseji tavaszi nagyvásár megismétlését, mivel az idén ez a vásár a természetellenes, zord időjárás miatt, nem sikerült.

Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök ma ebben az ügyben nyilatkozatot tett az Aradi Közlöny munkatársa előtt. Aradváros vezetője kijelentette, hogy a városvezetőségben minden hajlam meg van arra, hogy

eleget tegyen az aradi piaci és vásári árusok kérelmének. Mivel azonban a tavaszi vásár reprizének kérdése felett dönteni sem a város, sem a vármegye vezetősége nem illetékes, dr. Radu Cornel felkereste Serbanu György dr. megyei prefektust, aki egy napi késedelemmel, ma utazott Bucurestibe, akit megkért arra, hogy a belügyminisztériumban intervenáljon a piaci árusok kérelmének teljesítése érdekében. A megyei prefektus ígéretet tett Radu dr. városi interimár-bizottsági elnök előtt, hogy ebben az ügyben el fog járni az illetékes bucuresti-i fórumoknál. Lehetséges tehát, hogy Aradon ebben az évben másodszor is megtartják a tavaszi vásárt és ekkor elmondhatjuk majd joggal: „kétszer volt Aradon tavaszi vásár!”

Az aradi tisztviselői házhelyek árát a kormány

Érdekes rendelet az aradi mezőgazdasági hivatalhoz — Azok járnak jól, a felére csökkentette akik késedelmes fizetők voltak — Akik az ár felénél többet fizettek ki, a régi áron kapják a telkeket — Nyolcszáz tisztviselőre vonatkozik a rendelet

Perian Lázár gazdasági tanácsos nyilatkozata az Aradi Közlönynek

Az agrárreform életbeléptetésével kapcsolatban a kormány a tisztviselők részére is sajátított ki földeket házhelyek részére. Ezeket a házhelyeket méltányos árért adták át a tisztviselőknek, a lehető legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Aradon mintegy ezer tisztviselő kapott, főként Gáiban és a Libás-dűlőben, ilyen házhelyet s ezeknek a házhelyeknek árai a fekvés és nagyság szerint változtak. A házhely tulajdonos tisztviselők közül nagyon sokan még a részletfizetési kedvezmény dacára

sem fizették ki a telkek árait és most ennek a késedelmes fizetésnek mutatkozik bizonyos anyagi előnye. Az Aradon működő földművelésügyi hivatal rendeletet kapott a minisztériumtól, amelynek értelmében a minisztérium ezeknek a házhelyeknek eladási árait 50 százalékkal csökkentette. A minisztérium ennél az eljárásánál hivatkozik arra, hogy a telkek értékeit a kisajátítás, illetve kiosztás évében állapították meg és ezek a telekértékek azóta legalább 50 százalékkal csökkentek. Az érde-

Ma, csütörtök Dr. Radnay Zoltán jazz-hegedűs és táncos, a eluji Városi kávéházban. Barmelyik hölgyvendéggel este 9 órakor közönség kedvence vendégszerepel a Városi kávéházban. Kivánságra táncol! 17-én este Dr. Radnay mester bemutatja az összes modern táncudonságokat. Belépti-dij nincs. Régi kávéházi árak!

Nebántsvirág

Sajtóbemutató a Corso-moziban.

A régivágású, eredeti, finom humorra felépített francia bohózatok legnépszerűbbje nyert új báj, új életet és ötletességet Carl Lamac, a hírneves cseh filmrendező keze alatt. A zenés bohózat semmit sem veszített érdekességéből azáltal, hogy néhány évtized alatt fölötte, mivel olyan rendező kezébe került, aki teljesen átértézte a népszerű „Nebántsvirág” eredetiségét és ahelyett, hogy modern keretek közé helyezte volna, melylyel talán naivitást kölcsönöz a szűzsének, korhű kosztümökkel, groteszk beállításban hozta ki a francia vígjátékot. Ez a beállítás rendkívül kedvez minden esetben Anny Ondrának, a szőke kis koboldnak, aki talán először merete a filmoperettek romantikus, szende hősnőt groteszk felfogással megjártszani, vagy éppen parodizálni. Anny Ondra mint Miss Prága tűnt fel jó néhány évvel ezelőtt. Szerencsése volt, mert Lamac kezébe került, aki Bécsbe, majd Berlinbe vitte és filmsztárfi formált a szőke kis fruskából. A „Pratémizsi” címszerepében tűnt fel először Aradon és azóta néhány szellemes, ötletes vígjátékban láttuk viszont. A „Nebántsvirág” talán a második hangosfilmje, de minden esetben megállapíthatjuk, hogy sokat fejlődött Anny Ondra. Hangja üde, csendő szárnyalású és tánc, minden mozdulata kiforrott, egyéni tehetségre vall. Mint Nebántsvirág a legelragadóbb naiva, akit csak elképzelni lehet. Celestin-Floridor jellemkomikus figuráját a kacagató Karlweis játsza, aki minden tekintetben elsőrangú művészi munkát produkál. Hans Junkermann barátságos alakját ismét katonaruhába bújtatta a rendező és Georg Alexander, a népszerű Bob Doddy a bonvivánszerepben nyújt rokon-szenves alakítást. Gustav Hervé bűbajos muzsikája kitűnően érvényesül a filmapparátuson keresztül és a fülbemászó, csilingelő áriák tiszta zenéi élvezetet nyújtanak. A „Nebántsvirág”-nak Európa valamennyi fővárosában kiemelkedő sikere volt.

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hirszolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor,
Lynkeusz, Szomorú Emil,
Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy óra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetni lehet:

Sándor Iván hirlapiroda,
Löbl hirlapiroda
aradi cégeknél.

kes rendelettel kapcsolatban kérdést intéztünk Perian Lázár gazdasági tanácsnokhoz, aki a következőket mondotta:

— A földművelésügyi minisztérium rendelete most érkezett le Aradra és ennek értelmében a tisztviselők számára kiosztott telkek vételárát felére csökkentették. Ez a rendelet Aradon igen sok tisztviselőt érdekel közelről, mert mintegy ezer közalkalmazott kapott házhelyet, akik közül mindössze kétszázan fizették ki a telkek értékét. A rendelet tehát nyolcszáz tisztviselőre vonatkozik, azonban bizonyos megszorításokat is tartalmaz. Ugyanis mindazok a tisztviselők, akik a rendelet megérkezéséig a telkek értékének legalább felét már befizették, kötelesek a teljes értéket kifizetni, tehát ezekre az árredukció nem vonatkozik. Ebben csak azok részesülnek, akik — szinte humorosan hangzik — késedelmes fizetők voltak s még a felét sem fizették ki annak és így most a már befizetett összeget csak a telkek értékének felére kell kiegészíteniük. Az erre vonatkozó kimutatásokat most készítjük el, amelynek elkészültével megkapják az érdekelte tisztviselők a hivatalos értesítést is.

Borzalmas családirtás Németországban

Munkanélkül-tragédia négy halottal

Drezdából jelentik, hogy Waldheim községben, egy Ulbrich nevű mezei munkás felesége, tegnap délután, mikor hazatért, borzalommal látta, hogy távollétében férje kinyitotta a gázcsapot és úgy önmagát, mint három gyermekét megölte. Az asszony orvosi segítségért szaladt, de az orvos megállapította, hogy mind a négy áldozat már órák óta meghalt. A tragédia oka a nyomor. Ulbrich hónapok óta munka nélkül volt.

Megjelent egy fiatal boros- sebesi egyháztörténész uttörő munkája

Borosjenőn nyomatták Major László Károly tanár könyvét, amelynek tiszta jövedelmét a béli református templom-alap javára fordítják

Komoly figyelmet érdemlő egyháztörténeti munka jelent meg a napokban Borosjenőn. Szerzője Major László Károly borosjenői származású középiskolai tanár, aki jelenleg is szülőhelyén tartózkodik. A fiatal tanár a református egyháztörténet gazdag tárgyköréből merítette uttörő művének értékes anyagát, amely a biharmegyei Béli község református egyházközségének történeti monográfiáját foglalja magában.

Elsőrangú nyomdatechnikával előállított művében a borosjenői szerző a béli református egyházközség négyszázéves életének minden egyes mozzanatát intuitív érzéssel és nagy tudományos felkészültséggel tárgyalja. A román néptenger hegvei között fekvő kis magyar népi sziget kálvinistáinak élettelenes küzdelme a századok kódén keresztül plasztikusan elvenedik meg a mű olvasói előtt. Az idők viharában aztán feloszlott a kálvinista öntudat e kis bihari menedékvára, míg 1929-ben Kassay Béla nagyszalontai esperes agilitása újra vissza nem állította történelmi fontosságú helyén.

„A béli református egyházközség története” Borosjenőn a szerző kiadásában jelent meg és művét elhunyt édesapja emlékének szentelte a fiatal egyháztörténész gyermeki kegyelele. A monográfia megjelentetésének kimondott nagy erkölcsi célja is van: hogy a történeti idők szellemének felidézése által kovácsolja szoros lelki egységbe újra Biharmegye elszórtan élő magyar kálvinista néprétegeit. A monográfia megírásához Major László Károly a béli községi és róm. kath. egyházi levéltárát, a borossebesi református egyházi levéltárát, a nagyváradi városi és a róm. kath. püspöki levéltárát, az aradi Kölcsey Egyesület levéltárát, a budapesti Nemzeti Múzeum levéltárát és könyvtárát, a bécsi National-Bibliothek levéltárát és könyvtárát és az egykori monarchia bécsi Haus-, Hof- und Staats-Archivját vette igénybe és ezek a gazdag források valóban kifogástalan anyaggal látták el a fiatal borosjenői tudós művét, amelynek megjelenése élénk bizonyosság arra, hogy Erdélyben továbbra is értékes gyümölcsöket terem a protestáns egyházi irodalom az erdélyi magyar irodalom szépen fejlődő kertjében.

Értesüléseink szerint a könyv tiszta jövedelmét szerzője teljes egészében a négyszázéves béli egyházközség számára építendő templom alapjainak javára szánta, hogy a béliek se maradjanak el templom dolgában a szeléndi, vagy az apateleki református egyházközségek mögött, ahol az új templomok rövidesen felépülnek.

Lopás miatt egy évre ítélt az aradi törvény-

szék egy fegyházra ítélt gyilkost
A lopás utáni menekülés alkalmával leszurt egy katonát, aki fel akarta tartóztatni — A csernovici fegyházból hozták Aradra, a lopási ügy főtárgyalására — A károsult a gyilkossági ügy főtárgyalásán ismerte fel a gyilkosban a tolvajt

Novák György foglalkozás nélküli rovottmultu csavargó az elmúlt év folyamán az egyik aradi autobusban lopást követett el és sikerült üldözői elől a lopott pénzzel együtt elmenekülnie. Rohanása közben egy szabadságos katona akarta feltartani, akit Novák a kezében tartott biciskával szíven szurkolt, úgy hogy a szerencsétlen ember holtan rogyott össze. A rendőrség csakhamar előgta és a megtartott főtárgyaláson három évi fegyházra ítélték Novákot.

Gyilkossági ügyének főtárgyalásán többen jelen voltak, akik a lopás alkalmával az auto-

JUSSUPOFF HERCEG felesége elcsábítása miatt akarta meg- ölni Rasputint

A berlini törvényszék előtt fog tisztázódni a történelem egyik érdekes alakjának meggyilkolása — A herceg csak megsebesítette az ördögi szerzetest, míg a halált hozó golyót Purischkewits képviselő lötte ki

Rasputin hipnotikus hatalmában tartotta a hercegnőt

Berlinből jelentik: Néhány hét mulva tartják meg a berlini Landesgericht I-es számú épületében azt a szenzációs tárgyalást, amely egyedülálló a törvényszéki tárgyalások történetében. Ezen a tárgyaláson Jussupoff herceg képviselőjében dr. Sack berlini ügyvéd 50.000 márkát követel a „Gottschalk” filmgyártól, mert a herceget nem úgy szerepelteti a most színrekerült Rasputin-filmben, mint ahogy az életben „szerepelt”.

Hogyan történt Rasputin, a «szent ördög» agyonlövése

Dr. Sack ügyvéd, Jusupoff herceg bizalmasa a szenzációs perről a következőket mondotta:

— Néhány hét mulva kijavítjuk a történelmet — kezdte nyilatkozatát a neves ügyvéd. — és néhány hét mulva az egész világ megtudja majd, hogy Jussupoff herceg tulajdonképpen nem gyilkos, mert a herceg csak megsebesítette Rasputint, aki szüldárd léptekkel ment ki a kertbe, ahol azután Purischkewits képviselő háulról lelötte. Úgyfelem, aki egyébként megszervezte a külföldön élő emigránsokat és aki most jó anyagi viszonyok között él, nem a maga számára kéri az 50.000 márkát. Ő a pénzt szét akarja osztani azok között, akik a cári Oroszországban jól éltek és most szerte a világon nyomorognak.

— A gyilkosság minden mozzanatát megírta nekem a herceg — folytatta az ügyvéd. — A levelekből kitűnik, hogy Jussupoff herceg nem a cári családra gyakorolt tragikus befolyása miatt akarta megölni Rasputint, hanem azért, mert feleségét, Irene hercegnőt el akarta csábítani. Egy közös ismerős hozta össze fe-

leségét Rasputinnal, aki mindjárt nagy hatással volt a fiatal asszonyra. Irene hercegnő elpanaszolta férjének, hogy Rasputin szemei megbabonázzák és ha a közelében van, elveszti akaraterejét és retteg, ha csak rá is gondol. Amikor azután Jussupoff herceg látta, hogy Rasputin nem másítja meg elhatározását és tervszerűen törekszik mágikus erejének tudatában Irene hercegnő elcsábítására, elhatározta, hogy végez vele. Megjúdta, hogy Rasputin váratlanul akur az ő palotájában megjeleni, abban a lúben, hogy ő nincs odahaza. Amikor Rasputin a szalónba lépett, a herceg már ott állott. Rasputin megkérdezte tőle:

— Mit akarsz?

Jussupoff herceg elővette revolverét és rákiáltott Rasputinra: — Nézz a Megváltó képére és imádkozz, mert meg kell halnod!

Rasputin nevetni kezdett, mire a herceg elcsütötte revolverét. A hatalmas ember megintgott, de nem esett össze, hanem kiment az udvarra. Purischkewits képviselő, aki töltött revolverrel várakozott a másik szobában, utánarohant és közvetlen közletről a hátába lött. Ez a lövés halálos volt. Tehát nem Jussupoff herceg a gyilkos, hanem a volt képviselő.

Tiltakozás az orvgyilkosság ellen

Azonban úgyfelem nem szégyenli, hogy őt tartják az egyedüli gyilkosnak, csak azért tiltakozik, mert legtöbbször az orvgyilkos szerepében tüntetik fel. A Gottschalk-filmgyár is orvgyilkosnak teszi meg a herceget, sőt azt a tévedést is elköveti, hogy a gyilkosság okát a politikai harc elfajulásában jelöli meg.

Néhány hét mulva eldől, hogy Jussupoff herceg irásbeli „bizonyítékai” alkalmasak-e arra, hogy az 50.000 márkát megkaphassa és az is eldől, hogy az ítélet megváltoztatja-e majd a világtörténelmet.

Uj könyvek

Körmendi Ferenc: A budapesti kaland. Harmincévesekről szól ez a regény, a mai harmincas generációról, amelynek tagjai a háboruban nőttek fel s a háboru utáni viharos, lelkeket megzavaró években értek férfiakká. Uj író mutatkozik be ezzel a könyvvel: Körmendi Ferenc, Körülbelül egy évvel ezelőtt érte utól Körmendit oly sok tisztviselő sorsa: „leépítették” hivatalában s ezt az időt használta fel, hogy megírja „A budapesti kaland”-ot. Ezt a könyvét meg a nyár folyamán beküldte egy nemzetközi regénypályázatra. A pályázatra ezernél több kézirat érkezett a világ minden tájáról, úgyszólván minden kultúrnyelven s e közül az ezernyi regény közül Körmendit tartotta az angol bírálóbizottság a díjra legérdemesebbnek. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincsen, Lepagenál Kolozsvár. Kérje a Pantheon újdonságok jegyzékét.

Knut Hamsun: Asszonyok a kútnál. Hamsun a mai élő írók között kétségkívül a legelső helyet foglalja el. Az „Asszonyok a kútnál” egy hazugságra épített élet mélységesen igaz, belső története. Oliver Andersent, a fiatal matrózt súlyos baleset éri, ami egész életére nyomorékká teszi. Le kellene mondania az élet minden lehetőségéről. De Oliver szembezáll sorsával. Felépit magának egy hamis, hazug világot és megjárta azt a szerepet, amitől a sors megfosztotta. Oliver kalandos alakjában a törhetetlen akaratú férfi felejtetetlen figuráját teremtette meg Hamsun. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincsen Lepagenál Kolozsvár. Kérje a Pantheon újdonságok jegyzékét;

Az Aradi Közlöny

főtéri kiadóhivatala

Bul. Regina Maria 19., a Minorita-
templommal szemben. Telefon 151.

Apróhirdetéseket este 9 óráig el-
fogadunk.

buszban ültek és akik közül a károsult Novákban felismerte a lopás elkövetőjét. Ezt a megállapítást még ott, a törvényszéki tárgyaláson bejelentette a tárgyalást vezető elnöknek, aki az ügyet az ügyészséghez tette át, amely vádat emelt Novák ellen lopás miatt is. A fegyházra ítélt gyilkost a csernovízi fegyintézetből hozták Aradra a mai törvényszéki főtárgyalásra, ahol beismerte a lopást. A törvényszék egy évi fogházra ítélté, amit Novák György a három évre szóló fegyházbüntetésének kitöltése után tölt ki.

„REVÜ”
uri-szabóság
Deák Ferenc-utca 15.
kapu alatt.

A megszűnt Sámson Jakab cég szabásának
Csont Sándor vezetésével készül-
nek a legújabb szabású ruhák.
Pontos és szolid kiszolgálás.
Elsőrendű munka.
Olcsó árak.

Figyelem!
Nem minden
prezervatív.
„OLLA”
ne fogadjon el
„Olla” helyett
silány utánzatokat.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Csak a bucuresti-i Kompenzációs Pénztár elismervénye alapján szolgáltatják ki az árukat a vámhivatalok

Az aradi importőrök panasszal fordultak az aradi vámhivatal eljárása miatt a Banca Nationala aradi fiókjához — Az összes külföldi tartozások, vagy követelések egy úrlapon jelenthetők be — A magyarországi, vagy ausztriai üzletféllel kötött üzleteket 48 órán belül be kell jelenteni a Kompenzációs Pénztárnál

A Banca Nationala aradi fiókjához a mai napon több panasz érkezett az importőrök részéről. A panaszokat azok az importőrök adták be, akik kötelezettséget vállaltak a Banca Nationala aradi fiókjánál, hogy a behozott áruk ellenértékét az esedékesség napján a Kompenzációs Pénztárnál letétbe helyezik. Az importőrök elpanaszolták, hogy a vámhivatal nem hajlandó rendelkezésükre bocsátani a behozott árut, aminek ellenére, hogy felmutatták azt az ívet, amelyet a Banca Nationalánál írtak alá és amelyben a letétbehelyezési kötelezettséget vállalták. A Banca Nationala aradi fiókja ezután közli az érdekeltekkel, hogy a vám az érvényben lévő rendelkezések értelmében valóban nem szolgáltatathatta ki az importált árut. A Banca Nationalánál felfektetett iv ugyanis csak arra szolgál, hogy a fél igazolja, hogy bejelentési kötelezettségének eleget tett, az importált áru viszont csak akkor adható ki, ha az importőr már megkapta Bucurestiből a Kompenzációs Pénztárból a bejelentésről, illetve a letétbe helyezésről szóló elismervényt. Hogy addig az áru fekkérét ki fizeti és hogy az esetleg felmerülő károkat ki fedezi, arról természetesen nincs intézkedés.

A tartozások és követelések bejelentése

A Banca Nationala aradi fiókjánál egyébként ismét kifogytak azok az úrlapok, amelyek a bejelentések történnek. Így tehát a bejelentésekben, melyeknek határideje pedig már 18-án lejár, újabb fennakadás állna be. A Banca Nationala aradi fiókjának igazgatósága azonban reméli, hogy holnap, csütörtökön délelőtt megérkeznek az úrlapok és így a bejelentések nem szenvednek akadályt.

Itt említjük meg egyébként, hogy nem kell minden egyes tartozásról vagy követelésről külön úrlapot kiállítani, hanem egy-egy személy vagy vállalat ugyanazon az úrlapon jelentheti be összes tartozásait, vagy követeléseit. A vallomást tevő néven és pontos címen kívül meg kell említeni, hogy milyen valutában fizetendő az érték, valamint ki kell tölteni azokat a rubrikákat is, amelyek a fennálló tartozások, illetve követelések okára vonatkoznak. Miután a Banca Nationala a végrehajtási utasításban nyert felhatalmazásánál fogva jogosult a tételek valódiságának bizonyítását követelni, célszerű a bejelentéshez elvinni azon számlákat s szerződéseket, kimutatásokat, leveleket, amelyekkel a fél igazolni tudja fennálló tartozásának vagy követelésének származását. A Banca Nationala a hozzá befizetett összegekről ideiglenes nyugtát ad. Az elszámolás után a Kompenzációs Pénztár ad végleges nyugtát, azonban már az ideiglenes nyugta mentesít minden következmény alól, ha az osztrák vagy magyar hitelező perrel támadná meg a befizető felet. Az inkasszóra beküldött váltókat, miután azokat is be kell jelenteni, csupán a Banca Nationala útján lehet kifizetni vagy behajtani. Aki valamelyik magyarországi vagy ausztriai lapra,

folyóíratra akar előfizetni, azt ezután is megteheti, azonban engedélyért kell folyamodnia a Kompenzációs Pénztárhoz a Banca Nationala fiókjai útján. A befizetett összegek után, a Banca Nationala, vagy a Kompenzációs Pénztár nem fizet semmiféle kamatot. Ezzel szemben a Pénztár költségeinek fedezésére, minden kifizetés után jutalékot szed. Ennek a jutaléknak a nagyságát még nem állapították meg. Mint már jelentettük, a Banca Nationala aradi fiókjához érkezett jelentés szerint, bármilyen,

magyarországi vagy ausztriai üzletféllel kötött tranzakciót negyvennyolc órán belül be kell jelenteni a Kompenzációs Pénztárnál.

Az exportőrök szempontjából a Kompenzációs Pénztár felállításáról szóló törvénynek egyik legsúlyosabb intézkedése tudvalevőleg az, hogy magyarországi, vagy ausztriai üzletfélnek nem szabad hitelben árut eladni. Az exportőrök ebben az ügyben már intervenciáltak illetékes köröknél és értesülésünk szerint, azt a választ nyerték, hogy a pénzügyminisztérium olyan rendelkezésnek a kiadásán dolgozik, amelynek értelmében, a fentemlített hitelüzleteket engedélyezik és az ezekből származó követeléseket bármelyik magyarországi, vagy ausztriai banknál kell letétbe helyezni. Ugyanakkor pedig be kell jelenteni a Banca Nationala mellett működő Kompenzációs Pénztárnak, hogy melyik külföldi banknál helyezték letétbe a követelést.

Itt írjuk meg egyébként, hogy a clearing-szerződés megkötésére irányuló tárgyalások Ausztriával tovább folynak. Ausztria hasonló tárgyalásokat folytat Németországgal és Franciaországgal is. A szerződések szerint, a külföldi követelések bizonyos mértékben az osztrák Nemzeti Bank felügyelete alatt felhasználhatók devizák vásárlására.

Nyolcmillió lej értékű bont töröl a város, amelyet a közüzemek nem tudnak beváltani

Az üzemek szállítóit a város fizette ki — A követelés már a kifizetés alkalmával dubiózként szerepelt — Bizottság végzi a likvidálás munkálatait

Aradváros vezetőségét egyre intenzívebben kezdik foglalkoztatni a város pénzügyi kérdései. Az interinár-bizottság legutóbbi ülésén külön bizottságot delegált a városvezetőség a költségvetés újabb 10 százalékos redukciójának kereszttülvitelére, most pedig elérkezett az ideje annak is, hogy az előző rezsim gazdálkodásának könyvelési technikai maradványait, a városi üzemek bonjait likvidálják a város vagyontételei közül.

Amint emlékeztet még az Aradi Közlöny olvasói előtt, egyes városi üzemek több esetben bonok adtak Aradváros pénztárának azokért a kifizetésekért, amelyeket helyettük egyes szállítókkal szemben eszközölt. Ezeknek a bonoknak összege rövid időn belül nyolcmillió

Petroleumszondát nem lehet lefoglalni

Érdekes elvi jelentőségű döntést hozott a bucuresti-i bíróság

Bucurestiből jelentik: Különös és precedens nélküli álló kérdésben döntött tegnap a bucuresti-i bíróság. Amik a kérdésnek eldöntéséről volt szó, lehet-e biztosítani végrehajtást, illetve zárlatot foganatosítani egy petroleumszondára. Napokkal ezelőtt ugyanis az Excelsior bucuresti-i petroleumszondára kérte, hogy a bíróság a Metalpetro társaság tulajdonát képező és Gura Ocnița-n lévő petroleumszondája termékének 30 százaléka biztosítási zárlatot rendeljen el, miután a társaság nem számol el rendszeresen a petroleummal, amelynek 30 százaléka az Excelsior tulajdona. A bíróság helyt adott a kérelemnek és elrendelte a zárlatot. Néhány nappal ezelőtt, a végrehajtó feljelentést tett a Metalpetro társaság ellen, azon a címen, hogy neki nem szántott el a lefoglalt petroleummal, tehát elikkasztotta a lefoglalt vagyont. Tegnap foglalkozott az érdekes ügygel a bucuresti-i bíróság, amely kimondta, hogy lefoglalni csak látható vagyont lehet és így az egész végrehajtás semmis. Az új bányatörvény értelmében különben sem lehet bányarészt bíróság lefoglalni.

= Sztrájkba léptek a bucuresti-i pékek, hogy a közönséget rákényszerítsék a süteményfogyasztásra. Bucurestiből jelentik: A fővárosban részleges péksztrájk tört ki. A pékmesterek a barna kenyér sütésének beszüntetésével akarják arra kényszeríteni a publikumot, hogy fehér kenyeret és péksüteményeket fogyasszon. A főváros tanácsa ennek hatása alatt úgy döntött, hogy a katona-pékek munkásságának igénybevételével tölje le a pékmesterek sztrájkját. A katona-pékek rekvirált lisztből fognak barna kenyeret sütni, amely 6.50 lejes árban kerül majd a forgalomba.

= Visszautasított kényszeregyezségi kérelem. Az aradi törvényszék csődbíróságához kényszeregyezségi kérelmet nyújtott be néhány héttel ezelőtt az „Universal Auto” aradi cég. A kérvényt most tárgyalta az aradi törvényszék csődbírósága és arra való tekintettel, hogy a cég a kérvényben nem felelt meg a törvény által előírt feltételeknek, a csődbíróság a kényszeregyezségi kérelmet a mai napon hozott határozatában visszautasította.

= Megkezdtek a megyei orvosok adójának kivetését. Az aradi pénzügyigazgatóságon működő speciális adókivető bizottság, ma kezdte meg a megyei orvosok adójának kivetését és a mai napon husz adóvallomást intéztek el.

Lejre gyűlt fel, anélkül, hogy az érdekelt üzemeknek módjuk nyílott volna rá, hogy a helyettük kifizetett összegeket megtérítsék a városi főpénztárnak. Aradváros vezetősége, mint főhitelező, föl sem léphet saját üzeméi ellen, a melyeknek helyzetét igen jól ismeri. Mivel azonban egészen dubióz követelésről van szó, a városvezetőség belátta, hogy a bonok további szerepeltetésének sok értelme nincsen. Erre való tekintettel a város vezetősége újabb bizottságot küldött ki, amelynek kötelességévé teszik, hogy találjon módot a nyolcmillió lej értékű bonok likvidálására, illetve eltüntetésére. A bizottság tagjaivá dr. Faur Demetert, Manole Sándort, Berzovan Jánost és Dunca Károlyt nevezték ki.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kiírt szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelős magának a jogot, hogy az olvasó apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Aláíratok legelső levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

Apróhirdetéseket este 9 óráig veszünk fel.

ALKALMAZÁS.

JOLFÓZÓ SZAKACSNÓ jóbizonyítványokkal urházhhoz 1-re kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 200

HIVATALNOKNÓ, perfekt román-német nyelvtudással, gyorsírással szerény fizetés mellett állást keres. — Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 748

LAKÁS.

UJONNAN festett kétszobás, fürdőszobás lakás azonnal kiadó Urbán Iván-u. 12.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny főkiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 200

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny főkiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny főkiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

KETSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny főkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

HÁROMSZOBÁS, fürdőszobás modern lakás májusra kiadó. Bulev. Carol 37.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ORVOSI SEBÉSZMŰSZEREK 6-os—12-es—18-as, ezüst evőeszközök, komplett Jókai, antik órák, japán és zsolnai vészkék, antik szalonok, vitrinek, estmények, asztalneműk, különböző látszóvegek, komplett szobaberendezések, u. m.: háló, ebédlő, uiszoba, szalon és konyha girandólok, tükrök, filémunkák, függönyök, szőnyegek, dísztárgyak, gobelinek, zongorák, hegedűk, mandolin, parzsaeszközök, asztalok, székek, nyest boa, csikó-bőr kulacs, stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-utca) 1. Neuman-palota). 1000

KÉSZPÉNZERT veszek régi és modern ezüst tárgyakat és ezüst figurákat. — **SÜRGŐSEN KERESK:** írógépeket, régi sevrési Altieri meissen figurális porcellánokat, gyári keleti és helyben készített szonyegeket, minden méretben, 12 személyes ezüst evőeszközöket, ezüst tálcákat, antik és modern butorokat, széklonokát stb. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-utca) Neuman-palota. 1000

Eladó:

Remek angol rövid zongora, Erőshangu zenélőgép, Gyönyörű mahagoni háló, uiszoba, ebédlő, villany-össillárók, Vadonatúj kétajtós jégsezekrény. Volt Purgly Lajosné-utca 180. sz. 842

EZÜST EVŐESZKÖZ, különféle butorok, Czeiler-féle mángorló, belsőtes tüvegek és egyéb háztartási cikkek elkölözés miatt eladók. Bővebbet: Bul. Regina Maria 19. (Andrássy-tér) I. em., jobbra.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

Tagjaink részére keresünk megvételre

vagy haszonbérbe földet Aradon és a megye területén, azonkívül gazdasági célokra alkalmas házakat Aradon, kisebb szőlőket a hegyalján.

Gazdák Egyesülete Arad, Ioan Calvia 30.

Köztudomásu, hogy olcsón

prima, szép, modern ajándéktárgyakat és használati cikkeket CSAK

M. FISCHER

üveg, porcellán nagy áruházában vásárolhat

Fehérkereszt épület.

Keltetőgépek 2750.— Lejtől
Csibenevelők 1200.— Lejtől
Rhode és Wyandotte tojások 12 L.
Leghorn 8.— Lejtől darabja.
„Gamarad” farm Taut, Aradm.

Gyümölcsvadcsemeték:

Doucín, Prunus avium sylvestris, St. Julien, birs stb. Erdészeti-fák, lomb- és tűlevelűek magcsemetői, továbbá ribiszke, pöszméte, málna. Olcsó gyümölcsfaakció. Prima fák!

Kolauch Károly
faiskolagazdasága, Szeged

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnaira kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Arverési hirdetmény

A Str. Mircea Stanescu 9—11. sz. ingatlan, amely egy emeletes lakóházból, két nagy betonozott raktárból és saroktelekből áll, f. hó 22-én, délután 3 órakor a törvényesnek 41. sz. szobájában bíróságon árverésen eladatik. Bővebbet dr. Fuchs Albert aradi ügyvéd irodájában. 846

ABC

utások részére:

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában.

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szépszobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcim: „HUNGARIOTEL”.

Rádió műsor

Romániai időszámítás.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 17.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu-zenekar. Könnyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21. Athanasiu baritonénekes dalestje. 21.20. Szimfoniai hangverseny. — Budapest I. 10.15. Hangverseny. 1. Déli harangszó. 1.05. Szalai Pepita-Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 4.30. A mezőgazdasági kiállítás megnyitása. Helyszíni közvetítés. 5.30. „Az istálló egészségtanáról”. 6.15. Az Országos Pázmány Egyesület irodalmi ünnepe a Vigadó nagyterméből. 8.45. Engel Iván zongorahangversenye. 9.30. Vigátékelőadás a Studióból. Majd: A Bachmann-szalonzenekar hangversenye. Magyar operettegyvelegek. Közben 12. Dr. Max Dessoir németnyelvű előadása: „Die Kulturarbeit des Deutschen Rundfunks”. Budapest II. 5.30.—6.15. Gramofonhangverseny. — Bécs. 12.30. Silving-négyes. 13.40. Klemperer Ottó lemezei a berlini állami Opera zenekarával. 14.10. Gramofon. 17.35. Alpesi zene. 19.35. Wagner: Siegfried című zenedrámája az állami Operából. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 12.20. Gramofon. 12.57. Gramofon. 13.05. Könnyű zene. 17. Gramofon. 18. Könnyű zene. 21.30. Puccini: Bohémélet, opera. Gramofon. 22.30. Cigányzene. — Berlin. 17.30. Szórakoztató zene. 20.15.

Dajos Béla zenekara. 21.40. Kolisch-négyes. 22.30. Meyerbeer: A hugenották című operája. 23.50. Szórakoztató éjeli hangverseny. — Heilsberg. 17.40. Szórakoztató zene. 20.30. Hartung orgonaművész. 21.05. Amundsen élete. — Kassa. 12.3. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 15.30. Modern tánczene. — Milano. 17.45. Gramofon. 17.55. Tánczene. 20.05. Könnyű zene. 22. Opera. — Róma. 18.30. Masi (szoprán) hangversenye. 18.45. Könnyű zene. 21.45. Szimfonikus hangverseny. — Varsó. 17.40. Gramofon. 18.35. Szoprán- és hegedűszóló. 20.30. Gramofon. Utána: Tánczene. — Zágráb. 13.30. Híres szólólisták. Gramofon. 14.30. Balalajka. 23.40. Külföldi államok.

PÉNTEK, MÁRCIUS 18.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20.30. Operaközvetítés az Operaházból. — Budapest I. 10.15. Gramofonhangverseny. 1. Déli harangszó. 1.05. Orosz balalajka-zenekar hangversenye. 5.10. „Divattudósítás”. Szunyoghné-Tudós Klára előadása. 6. Morvay Akos magyar nótákat zongorázik. 6.30. A Turáni Társaság előadása. Dr. Lechner Jenő: „Keleti kapcsolatok a magyar népművészetben”. 7. Hangverseny. 8. Gróf Klebsberg Kunó előadása: „A háboru utáni idő szelleme”. 8.30. Mozart: „Varázsfuvola”. Dalmú 2 felvonásban. Az előadás után: Radics Józsa és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Cerdá-négyes. 13.40. Anday Piroška lemezei. 14.40. Indulók és keris-

gők. Gramofon. 18. Régi szerzők művei. 20.25. Divatos dalok. 22.15. A bécsi állami operai énekkar. 22.45. A Boulanger-zenekar játéka. 23.30. Rácz K. Lajos és cigányzenekara. — Belgrád. 12.30. Könnyű zene. 13.05. Gramofon. 13.35. Radivojevic-népzene. 16.45. Gramofon. 16.45. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20. Enoch Arden, szavaltat zongorakísérettel. — Berlin. 16.40. Millocker: A koldusdiák előjátéka és I. felvonása, helyszíni közvetítés a Künstler Theaterből. 23.45. Tánczene. — Heilsberg. 17.45. Kávéházi zene. 19.25. Baptista ének. 21.15. Berlin zórásig. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 15.30. Gramofon. 18.20. Gramofon. 18.25. Janacsek zongoraművei. 19. Magyar óra. Juhász A.: A zsidó zene történetéből. Békefi-Propper: Magyar mesék. — Milano. 17.45. Gramofon. 17.55. Gramofon. Rádióötös. 20.10. Szórakoztató zene. 22. Tarja est. 23. Kamarazene. — Mor. Ostrava. 13.45. Déli zene. 16.05. Fuvós rendőrzene. — Róma. 18.45. Könnyű zene. 20.50. Gramofon. 21.45. Pietri: Isten veled ifjúság, 3 felvonásos operett. — Stuttgart. 20.35. Kardalok. 21.30. Lortzing: A fegyverkovács című 3 felvonásos vígoperája Karlsruhe-ből. 23.40. Divatos dalok. Tánczene. — Zágráb. 13.30. Kamarazene. 18.32. Rádiózenekar. 23.40. Tánczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.